

I.

A magyar büntetés-végrehajtás értékei, alapfeladatai, működésének alapelvei

A magyar büntetés-végrehajtás alapértékei a hazai jogi szabályozásból, az általunk elfogadott nemzetközi egyezményekből, s szakmánk követelmény-rendszeréből adódnak.

Az a célunk, hogy folyamatos érvényesülés mellett hassák át a büntetés-végrehajtási munka napi gyakorlatát, megteremtve ezzel egy törvényes, biztonságos és hatékony rendszer kialakulását és működését.

1.1 A magyar büntetés-végrehajtás alapértékei:

- a törvényesség,
- az emberiség,
- a méltányosság
- és a professzionalizmus

Törvényesség:

értéknek tekintjük, hogy a szervezet működése a jogállamiság követelményeinek megfelelő, társadalmilag legitim szabályokon alapul, amely a társadalom egészének és bv. rendszerének érdekeit egyaránt szolgálja.

Emberiség:

értéknek tekintjük az emberi méltóság tiszteletét, az emberhez méltó környezet és bánásmód biztosítását.

Méltányosság:

értéknek tartjuk, hogy a szervezet egyéni élethelyzetekkel, sorsokkal szembeülve — a többi alapértékkel összhangban — az egyénnek kedvező vagy a legkisebb hátrányt okozó eljárást alkalmazza.

Professzionizmus:

értéknek tekintjük, hogy a személyzet tudományosan megalapozott, a szakmaiság kritériumainak megfelelő tevékenységet végez és nem köznapi ismeretekre és előítéletekre alapozva dolgozik.

1.2. A magyar büntetés-végrehajtás működési alapelvei:

1.2.1. Kriminálpolitikai alapelvek:

- a) A **progresszivitás elve**, amely azt jelenti, hogy meghatározott jogi feltételek, szabályozott eljárás, valamint a különösen megfelelő magatartás és teljesítmény alapján a fogvatartott enyhébb végrehajtási fokozatba és rezsimszabályok közé kerüljön, a végrehajtás feltételei egyre inkább közelítsenek a valószínű életviszonyokhoz.
- b) A **differenciálás elve**, amely szerint minden fogvatartott más és más, egyénisített kezelési elvek illetve eljárási módok érvényesíthetők velük szemben.

1.2.2.) Végrehajtási alapelvek:

- a) A **normalizáció elve** értelmében a szabadságvesztés végrehajtása során az elítélt életkörülményeit a börtönviszonyok között is — amennyire lehetséges — közelíteni kell a szabad élet körülményeihez, ezzel is ellensúlyozni kell a börtön káros hatásait.
- b) A **nyitottság elvének** megfelelően az elítéltet csak a társadalomra való veszélyességének megfelelően szükséges mértékben szabad elszigetelni a társadalomtól, amely elsősorban fizikai elszigetelést jelent. Egyéb tekintetben a börtönnek nyitottnak kell lennie a társadalom felé.

Az elítélt részére biztosítani kell, hogy a büntetés céljával nem ellentétes kapcsolatokat tartson fenn és rendszeresen tájékozódhasson a „külvilág” eseményeiről.

- c) A **felelősség elve** kifejezésre juttatja, hogy az elítélt nem tárgya, hanem alanya a szabadságvesztés végrehajtásának. Az elítélt szabadságvesztés alatti életét a végrehajtó szervezeteknek csak a szükséges mértékben szabad irányítaniuk. Segíteni kell az elítéltet abban, hogy a börtönbeli életének alakulásában és a szabadulása utáni társadalomba való beilleszkedéséhez történő felkészülésében ki-

alakuljon a saját sorsa iránti felelősségérzete, maga is aktívan részt vegyen életének alakításában.

- d) Az **együtműködés elve** szorosan kapcsolódik a felelősség elvéhez. A progresszív szellemű végrehajtást a leghatékonyabban az segíti elő, ha az elítélt szabadságvesztés alatti életét a vele történő együtműködéssel tervezik és alakítják. Az elítélttel való foglalkozás terén a kényszer elemeket háttérbe kell szorítani.
- e) Az **individualizáció elve** érvényre juttatja, hogy a szabadságvesztést differenciáltan és egyéniesítve kell végrehajtani. A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét úgy kell kialakítani, hogy a végrehajtás folyamatát az elítélt egyéni körülményeinek figyelembevételével lehessen megszervezni. Ennek érdekében differenciált büntetés-végrehajtási rendszert kell kialakítani.
- f) A **megfelelő elhelyezés elve**, amelynek alapján a fogvatartottak elhelyezését, ellátását, életkörülményeit — a zárt intézet sajátosságait és a hatósági előírásokat figyelembe véve — legalább a mindenkori társadalmi minimum szintjén kell biztosítani.
- g) A „**pozitív menedzselés**” elve, amely előnyben részesíti az elítélt önkéntes jogkövetését, az együtműködésre építve az elérhető előnyöket, azoknak fokozatos elérését helyezi kilátásba.

1.2.3.) Működési alapelvek

- a) A **személyzet jelentőségének elve** azt jelenti, hogy a büntetés-végrehajtási személyzet emberi rátermettsége, szakmai felkészültsége és hivatásbeli elkötelezettsége nélkülözhetetlen s semmi mással nem pótolható a kitűzött célok elérésében, s amely a bv. tevékenység minden dimenziójára hatást gyakorol.
- b) A **garanciális végrehajtás elve**, amely szerint minden fogvatartott számára biztosítani kell jogai gyakorlásának lehetőségét és érvényesíteni kell kötelezettségeit, ezért a fogva tartással kapcsolatos eseményt, döntést, változást meghatározott módon dokumentálni kell, valamennyi fogvatartottnak biztosítani kell a kérelmi illetve panaszjog gyakorlását.
- c) **Költséghatékonyság elve** azt jelenti, hogy az értékek, célok és alapelvek figyelembevételével hozott döntések során annak mérlegelése, hogy a szervezet mely feladat-végrehajtás során milyen módot, s milyen közbeeső célt vállalhat fel, a végrehajtás mennyi költséggel jár, s ez várhatóan milyen eredményt hoz.

1.3. A magyar büntetés-végrehajtás szervezet általános alapfeladatai:

- a) A szabadságelvonással járó büntetések és intézkedések végrehajtása, ezáltal a társadalom tagjainak védelme.
- b) A büntető igazságszolgáltatás sikerének elősegítése.
- c) A működés folyamatos fenntartása, a feltételek javítása.
- d) A feladatokhoz és a követelményekhez szükséges szervezet kialakítása és személyzeti létszám biztosítása.
- e) Szakmailag magasan képzett személyzet biztosítása.
- f) A személyzet számára a munkaerőpiacon versenyképes, az életpályát tekintve kiszámítható és vonzó humánpolitikai rendszer kialakítása és működtetése.
- g) Társadalmilag elfogadható, megfelelő élet- és munkakörülmények kialakítása.
- h) A személyzet és fogvatartottak biztonságának megteremtése.
- i) A bv. fizikai és technikai környezetének, épületállományának és eszközeinek, infrastrukturális feltételeinek javítása, a differenciált és progresszív intézményrendszer kialakítása.
- j) Olyan eljárások és programok alkalmazása, amelyek növelik a fogvatartottak társadalmi reintegrációjának esélyeit, s csökkentik a börtönártalmakat.

II.

A büntetés-végrehajtás helyzete

A **büntetés-végrehajtási szervezet** (továbbiakban: bv. szervezet) a külön törvényben meghatározott szabadságelvonással járó büntetéseket, intézkedéseket, büntetőeljárási kényszerintézkedéseket, a szabálysértés miatt kiszabott, valamint pénzbírság átváltoztatása folytán megállapított elzárást, továbbá — törvény által megállapított körben — az idegenrendészeti őrizetet végrehajtó **állami, fegyveres rendvédelmi szerv**.

Büntetés és intézkedés csak a bíróság jogerős határozata alapján, a jogszabályban meghatározott módon hajtható végre. **Előzetes letartóztatást** bv. intézetben a

tárgyalás előkészítése során hozott határozatig az **ügyész**, azt követően a **bíróság** rendelkezése alapján és annak megfelelően kell végrehajtani. Az **elzárás** (a pénz-bírság átváltoztatása folytán megállapított elzárás) a bíróság jogerős határozata alapján hajtható végre.

A végrehajtás során biztosítani kell a fogvatartottaknak **jogaik gyakorlását**, s egyben meg kell követelni **kötelezettségeik** maradéktalan **teljesítését**.

A bv. szervezet működését a kormány az **igazságügy-miniszter** útján **irányítja**, aki **felelős** a törvényes működésért.

A bv. szervezet vezető szerve a **Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága** (továbbiakban: Országos Parancsnokság); bv. szervek az **intézetek**, **intézmények** illetve a fogvatartottak foglalkoztatására létrehozott **gazdálkodó szervezetek**, amelyek **jogi személyek**.

A büntetés-végrehajtás törvényes, folyamatos és biztonságos működését befolyásoló és meghatározó tényezők:

- társadalmi környezet,
- jogi szabályozás,
- intézményrendszer,
- fogvatartottak létszáma, összetétele,
- személyzet létszáma, összetétele,
- a szakmai munkavégzés színvonala,
- gazdasági, pénzügyi feltételek

1.) A társadalmi környezet

A Magyar Köztársaság **polgárainak jogos elvárása**, hogy biztonságban éljenek. A kormányzat, a bűnüldözési és büntetés-végrehajtási szervek kiemelt feladata a **közrend és a közbiztonság erősítése, a köznyugalom folyamatos biztosítása**. Ennek elsődleges jelentősége van napjainkban, amikor is az ismertté vált bűncselekmények száma magas, megjelentek a szervezett bűnözői körök, új elkövetési magatartások jelentek meg. Ebben a helyzetben egységes társadalmi igény, hogy a bűncselekmények felderítésre kerüljenek, az elkövetők törvényes eljárásban kapják meg méltó büntetésüket, amelyet **töltsenek is le**. A bv. szervek feladata ebben a rendszerben egyértelmű: az ítéletben és a törvényben meghatározott **joghátrány** alkalmazásával, valamennyi résztvevő **biztonságának** folyamatos garantálásával

annak **elősegítése**, hogy az elítélt szabadulása után visszailleszkedjen a társadalomba.

A polgárok többsége a börtönt szükséges rossznak, drága és nem elég hatékony intézménynek, a bűnözők „továbbképzési iskolájának” tartja. Konkrétan meg nem fogalmazott szigorításokat, teljes izolációt, minimális ellátási szintet, az állami költségvetést kímélő, alacsony ráfordítással működő rendszert vár el. Vannak azonban olyan vélemények is, melyek szerint a jelenlegi állapotok középkoriak, s a bv. szervek a fogvatartottak alapvető jogait folyamatosan megsértik.

Egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a büntetés-végrehajtás munkája iránt, a polgárok egyre gyakrabban „be akarnak látni” a börtönök zárt világába, tudni akarják mi történik a falakon belül. A **civil kontroll** igénye folyamatosan felvetődik, a **jogi szabályozás ezen a téren hiányos**.

A zárt intézmények működési rendszere viszont a közvetlen kapcsolatra korlátozottan teremt lehetőséget, **ilyen formán az írott és elektronikus sajtó** szerepe jelentősen megnövekedett, ugyanis az információközléssel a véleményeket befolyásolhatja, alakíthatja, sőt meg is határozhatja.

A sajtókérélmek száma évek óta folyamatosan emelkedik. Fokozott igény van az azonnali tájékoztatásra, s ezen belül is az ún. sztárbűnözők fogva tartási körülményeinek, „a benti élet” részleteinek bemutatására.

A kielezett piaci versenyben a média számára elsődlegesen a negatív hír az, amely hírértékű, s tapasztalható az is, hogy egyes esetekben a védői stratégia része a folyamatos jelenlét a médiákban.

A bv. szervezet hagyományosan **jó kapcsolatot** tart fenn az **igazságszolgáltatási- és rendvédelmi szervekkel**, **egyre több önkormányzat** „érzi sajátjának” a közigazgatási területén működő intézetet, intézményt, gazdasági társaságot.

2.) Jogi szabályozás

A fogva tartás színhelyéül kijelölt speciálisan zárt intézményekben kiemelkedő jelentősége van a **jogi szabályozásnak**. A végrehajtás alanyai — akik jogaikban részben korlátozottak, egyes esetekben pedig jogaik szünetelnek — nem lehetnek kiszolgáltatottjai a rendszernek, élettevékenységüket, jogaikat illetve kötelezettségeiket, az egyes eljárási formákat és módokat nyilvános, megfelelő szintű rendelkezések szabályozzák.

A büntetőjogi és büntetőeljárás szabályok előírásai illetve változásai alapvetően meghatározzák a bv. szakmai munkáját. A Büntető Törvénykönyv egyrészt meghatározza a büntetési rendszer fő szabályait, másrészt utóbbi időben történt módosítását (pl. feltételes szabadság jogintézménye, összbüntetés új szabályai, szervezett bűnözés elleni fellépés stb.) jelentős mértékben érintették a szabadságvesztés végrehajtását.

Figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. nem lépett hatályba, így a jelentős változást előrevetítő új szabályok sem hatályosak, de előírásait az elkövetkezendő évek tervezőmunkája során figyelembe kell venni.

A fogva tartásra vonatkozó jogi szabályozás kapcsán kiemelten fontos, hogy hazánk tagja az Európa Tanácsnak. Az elmúlt évek jogharmonizációs feladatainak végrehajtása során beépítettük szabályozásunkba a fogvatartottakkal kapcsolatos bánásmód minimális elvárásait, az Európa Tanács ajánlásait, figyelembe vettük az Európai Parlament „Az Európai Unión belüli fogva tartási körülményekről” szóló határozatát.

Törvényben került kihirdetésre az Európai Emberi Jogi Egyezményhez való csatlakozásról szóló okmány, az elítéltek átadásáról szóló nemzetközi egyezmény, a szabadságvesztés végrehajtásának átengedéséről, átvételéről, a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről rendelkező törvény, a kínzás és más embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmáról szóló európai egyezmény.

Munkánkat meghatározó rendelkezések „**euro-kompatibilisek**”, azonban egyben jelentős **ellentmondások forrásai** is. Az ajánlásoknak megfelelő szabályozás gyakorlati végrehajtásának feltételei nem biztosítottak (pl. mozgástér, elhelyezés), a kivételes jelleg „fordítottan” érvényesül (pl. egyszemélyes, illetve lakóhelyhez közelebbi elhelyezés).

Az ellentmondásos helyzet miatt a végrehajtás során folyamatosan fennáll egyes szabályok be nem tartásának „bocsánatos állapota”. Ez az állomány szemléletében, attitűdjében azt eredményezheti, hogy szubjektív okokból azokat a szabályokat sem tartják be esetenként, amelyeknél nincs objektív akadály.

A törvények végrehajtására kiadott jogszabályok teljes körűek, azonban a szabályozás szintje nem minden esetben megfelelő.

A gyakorlati munkavégzés szempontjából folyamatosan érzékelhető, igényként merül fel egyfelől egy **deregulációs**, másfelől egy **további részletes szabályozásra** vonatkozó igény. A szabályozók — amellyel nagyon sok esetben **az események által kikényszerítettek** — „hozzáigazítása” a változó követelményekhez, ezért konfliktusok forrása, illetve nem egységes szerkezetben jelennek meg.

A totális jellegből adódóan a fogva tartás **az emberi életnek szinte teljes spektrumát átfogja**. Ez azt jelenti, hogy a szorosan vett büntetés-végrehajtási szabályok mellett alkalmaznunk kell más jogszabályokat is (pl. Munka Törvénykönyve, oktatási-, adatvédelmi törvény stb.). Egyes esetekben ezen jogszabályok előírásai — a bv. sajátosságok miatt — nehezen érvényesíthetők.

Álláspontunk szerint **az idegenrendészeti őrizet** végrehajtása törvényi szinten nincs megfelelően szabályozva. Véleményünk szerint nem büntető szankció, így „profilidegen”, indokolt lenne, ha a bv. hatásköréből kikerülne.

Az egységes végrehajtás szempontjából problémát jelent, hogy **az előzetes letartóztatás végrehajtása során** a fogva tartást foganatosító intézmények (javítóintézet, rendőrségi fogda, bv. intézet) szabályozása nem egységes, indokolatlan eltérések vannak.

3.) Intézményrendszer

A **büntetés-végrehajtás intézményrendszere** 31 intézetből, 7 intézményből és 12 gazdasági társaságból tevődik össze. Az **intézetek** közül **17** (ún. megyei intézetek) alapfeladata az előzetes letartóztatás foganatosítása, **14** (ún. végrehajtó intézetek) pedig a jogerős szabadságvesztés büntetés végrehajtása, amelyek közül kettő alapfeladatként (Szeged, Balassagyarmat), egy pedig (Budapesti Fegyház és Börtön) átmeneti jelleggel előzetesen letartóztatottakhoz kapcsolódó feladatokat is ellát. Az intézetek közül 24 egyobjektumos, hét pedig több objektummal is rendelkezik, amelyek egymás közötti távolsága 1–27 km távolságra található. Két intézetben helyezük el a fiatalkorúakat, az ún. végrehajtó intézetek közül négy mezőgazdasági, nyolc pedig zárt jellegű. A bírósági ítéletben meghatározott végrehajtási fokozatok közül a mezőgazdasági jellegű országos bv. intézetekben mindhárom fokozat elhelyezhető.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az intézményrendszer **10.000–10.200** fő közötti fogvatartott elhelyezésére biztosít lehetőséget. Az alacsony férőhelyszámon kívül további problémát okoz, hogy a jogszabályi előírások betartása miatt az intézetek nem terhelhetők egyenletesen, az adott helyen rendelkezésre álló férőhely és az elhelyezendő fogvatartottak száma — amely általunk nem befolyásolható — között jelentős, napjainkban állandósult eltérés van.

Meghatározó még, hogy az előzetesen letartóztatottakat az ügyükben eljáró bíróság székhelye szerinti megyei jellegű intézetben kell elhelyezni, ezért ezeknek

az intézeteknek a leterheltsége kritikus, néhány esetben már-már embertelen (Fővárosi Bv. intézet, Veszprém, Szolnok, Esztergom stb.). Ez azért is különösen aggályos, mert ők ártatlannak tekintendők, s hogy sajátos helyzetükből adódóan ebben a szakaszban a legfeszültebbek, segítségre és támogatásra szorulnak.

Az intézetek területi elhelyezkedése nincs szinkronban az adott terület bűnözésének alakulásával, jellemző példa az észak-kelet magyarországi régió, ahonnan a fogvatartottak közel 40 %-a származik, s ezzel szemben itt csak egy kis befogadóképességű végrehajtó jellegű intézetünk van.

A végrehajtó intézetekben rendelkezésre álló férőhely 41 %-a a négy olyan intézetben van, amelyek építészeti, biztonsági illetve foglalkoztatási adottságai nem felelnek meg a folyamatosan romló (egyre magasabb biztonsági kockázatot jelentő) fogvatartotti összetételnek.

Az elítélt nők illetve a fiatalkorúak elhelyezésére csak kettő-kettő végrehajtó jellegű intézet áll rendelkezésre, így esetükben csak igen korlátozottan érvényesülhet a lakóhelyhez közeli elhelyezés.

A büntetés-végrehajtási szakma alapja a differenciálás, a fogvatartottak klasszifikációja. Ahhoz, hogy ez valóban szakmai alapon működjön, az intézményrendszer leterheltsége nem lehetne magasabb 80–85 %-nál, ugyanis csak ebben az esetben lehet megtenni az indokolt és szükségszerű átsorolásokat, alkalmazkodni az állandóan változó körülményekhez. További követelmény, hogy differenciált intézményrendszer álljon rendelkezésre.

Az intézetek döntően az **1880–1915** közötti időszakban épültek, funkcionálisan ma is elfogadhatóak, azonban az épületek és az épületgépészeti berendezések állapota rendkívül leromlott. Napi gondot okoz a szigetelések hiánya, az elektromos hálózatok, közművek, kazánházak elavult, néhol életveszélyesnek minősített állaga. A 100 éves vagy idősebb épületek ma is nagyrészt az akkor gyártott faajtókkal, rácsozatokkal működnek egyre kétségesebb megbízhatósággal. Az utóbbi évtizedek építkezései (pl. Állampuszta, Baracska, Budapesti Fegyház és Börtön B. objektuma) az akkori kor filozófiájának megfelelően épültek, a csoportos (nagy alapterű, 10 fős zárkák) elhelyezést preferálták, alacsony biztonsági fokozatúnak minősíthetőek. A ma már nem, illetőleg nagyságrendileg más jogintézményekhez kapcsolódó építkezések (Martonvásár, Szegedi Átmeneti Intézet) a mai kor követelményeinek nem felelnek meg, s csak jelentős anyagi ráfordításokkal alakíthatók

át, s működtethetők. Jellemző, hogy az utóbb említett két objektumot — a meglévő túlsúlyosság ellenére — a bv. vezetése kénytelen volt ideiglenesen bezárni.

Az intézetek tervszerű és folyamatos **karbantartására, felújítására** évtizedek óta nincs megfelelő pénzügyi fedezet, ezért nem csak a régiek, hanem a 15–20 évvel épült „új” objektumok állapota is folyamatosan romlik.

A közelmúltban átadott Venyige utcai objektum 1000 új férőhelyet jelent, s bizonyos szempontok szerint (pl. biztonságtechnika, informatika, elhelyezés stb.) korszerűnek is mondható. Azonban a területi elhelyezkedése, az igen magas beépítettsége, s hogy ún. „magas építésű börtön” — amelyre hazánkban eddig nem illetve a világon is csak néhány helyen van példa — szakmailag igen komoly kihívást jelent.

A bv. **intézményei** közül kettő — mindkettő egészségügyi (Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet és a Bv. Központi Kórháza) — a fogvatartottak gyógykezelését, egészségügyi ellátását végzi. Összesen 608 férőhely van biztosítva ilyen funkcióra, az építészeti környezet még elfogadható, a felszereltség a magyar átlagnál valamivel jobb. A szakmai munka jó színvonalú, az országos egészségügyi intézményekkel a kapcsolat rendszeres, példaértékű.

Egy intézmény (**Központi Ellátó Intézet**) a bv. központi beszerzési, ellátási, épületkezelési feladatait teljesíti folyamatos átszervezések közepette, megfelelően.

Az elmúlt évek legnagyobb eredményeként könyvelhető el a **Bv. Oktatási Központjának** megalapítása 1996-ban. Az intézmény méltó környezetet, jó, de szűkös személyi- és tárgyi feltételrendszert biztosít az oktatómunkához, a személyzet képzéséhez.

A rendszer két intézménye — **Pilisszentkereszt, Igal** — a személyzet továbbképzését, üdültetését, illetve rehabilitációs gyógykezelését végzi, valamint szabad férőhelyeinek értékesítésével bevételeket „termel”, amellyel saját működési költségeinek egy részét fedezi. Állaguk, felszereltségük átlagos, az ellátási színvonaluk magas.

A **gazdasági társaságok** a bv. vállalatok általános jogutódjaként, azok teljes vagyonával, 100 %-os állami tulajdonban szerveződtek meg, alapítójuk az igazságügy-miniszter, az alapító képviselője az országos parancsnok. **Működési célkitű-**

zésük kettős. Egyrészt a **szabadságvesztés céljának elérésében való közreműködés** — a minél teljesebb körű elítélt-foglalkoztatás biztosítása —, amely egyrészt az elítélt joga, másrészt pedig kötelezettsége — az elítélt munkaerő szakmai gyakorlottságának megszerzése és fejlesztése, illetve a szabadulás után konvertálható ismeretek elsajátítása —, valamint a **gazdaságilag hatékony, eredményes működés.** A társaságok — túlnyomó többségében örökölt — tevékenységi körrel rendelkeznek, azonban a piaci verseny egyre inkább megköveteli a profilváltást illetve tisztítást, egyes esetekben a reorganizációt. Előtérbe került a bér munka, amely azonban az optimális szint fölé került, így reális veszélyként jelentkezik a külső partnertől való függés. A társaságok egy részét általános ágazati válságok (pl. mezőgazdaság, könnyűipar) nehezítik. Napi, feszítő probléma, hogy hogyan lehet egyszerre eleget tenni a szigorú **piaci elvárásoknak** és a minél nagyobb létszámú **foglalkoztatási igényeknek.**

A fogvatartottak foglalkoztatása során felmerülő többletköltségek egy részét az állami költségvetés megtéríti: egyrészt a **sajátos többletköltségek**, másrészt a társaságokhoz **vezényelt hivatásos állományú dolgozók bérköltségének** részbeni ellentételezésével. Ennek alapján ma még a bv. társaságok eleget tesznek a törvényekben megfogalmazott feladatoknak. Tény viszont, hogy az emelkedő fogvatartotti létszám mellett nagyságrendjében és arányaiban csökken a foglalkoztatottak száma, azonban külföldi összehasonlításban még mindig kiemelkedőnek tekinthető. Az utóbbi két évben a kezelési és gazdasági szempontból egyaránt előnyös intézeteken kívüli foglalkoztatás elsődlegesen biztonsági okokból minimális mértékűvé redukálódott.

4.) A fogvatartottak létszáma, összetétele

A büntetés-végrehajtás őrizetében lévő **fogvatartottak összlétszáma a bv. szervezet által nem befolyásolható.**

A **fogvatartottak létszáma** az elmúlt években folyamatosan **emelkedett.** Az elmúlt öt évben 3.200-zal nőtt a bv. intézetekben fogvatartottak összlétszáma, az évenkénti emelkedés mértéke kettő és hét százalék között mozgott. Ez természetesen együtt járt a telítettségi mutató változásával is, amely az 1995. évi 116 %-ról az idei évben már 157 %-ra emelkedett. A büntetőjogi szabályok változása miatt a létszám további emelkedése várható, amely évenkénti bontásban mintegy 800–1000 főben prognosztizálható.

A fogvatartottak **összetételében** jelentősebb változások, tendenciák — az adatok elemzése alapján:

- jelzésértékű, hogy az elmúlt időszakban csökkent az előzetesen letartóztatottak aránya,
- az elítélt populáción belül emelkedik a börtönfokozatúak aránya, csökken a fegyházások, míg a fogház fokozatban büntetésüket töltő elítéltek arányai lényegében nem változnak,
- nincs lényegi változás a nemek, az életkor, illetőleg a bűnisméltés vonatkozásában

A statisztikai adatokon túlmenően viszont **jelentősen emelkedett a szervezett bűnözői körökhöz tartozó, különböző okokból a közérdeklődés középpontjába kerülő fogvatartottak** száma. Ezeknek a személyeknek a fogva tartása külön problémát jelent a bv. számára. Egyedi utasítások alapján történik elhelyezésük, mozgatásuk, intézeteken kívüli előállításuk jelentős szervezést, illetőleg személyzet igényel. Fennáll a veszélye, hogy a kiemelt figyelem miatt a többi fogvatartottal való foglalkozás háttérbe szorul.

A kiszabott **alternatív szankciók** egy része a feltételek hiánya miatt **szabadságvesztés büntetésre kerül átváltoztatásra**.

Az emelkedő létszám, a meglevő zsúfoltság mellett nem érvényesíthető az egyéni-esítés elve, így a legdrágább megoldással szinte mindenütt a legszigorúbb biztonsági követelményeknek kell megfelelni, amely jelentősen drágítja a rendszer működését.

Az összetétel romlása, az igen jelentős túlzásfokosság miatt emelkedő tendenciát mutat a fogvatartotti **agresszió**, amelynek valamennyi formája (önmaga elleni, fogvatartotti társ elleni, személyzet elleni illetve tárgy elleni) előfordul.

A fogvatartottak által elkövetett rendkívüli események száma kismértékben emelkedik, de még kezelhető szinten van, alapvetően nem veszélyeztetik az intézetek biztonságát. Terrorcselekmények elenyésző számban fordulnak elő, a fogolyszökések elsődlegesen mezőgazdasági intézetekből, munkáltatás során következnek be. A felkészültséget és a gyors reagálóképességet mutatja, hogy a szökevények döntő többségét rövid időn belül a bv. személyzete fogja el.

5.) A személyzet

A hatékony és eredményes szakmai munka alapfeltétele, hogy **a feladatok ellátásához időben, létszámban és képzettségben megfelelő személyzet** álljon rendelkezésre.

A bv. szervekre az elmúlt évtizedekben —rövid, átmeneti időszakot leszámítva — a kiegyenlített, az alapfeladatok ellátásához **elégtelen létszámviszonyok** voltak jellemzőek, s ez napjainkban is így van. A létszámhiány két értelemben is jelen van: egyrészt a rendelkezésre álló státusok alacsony számából adódó **relatív hiány**, másrészt az engedélyezett létszám **feltöltetlenségéből adódó hiány**. A 7.236 fős engedélyezett létszám a személyzet–fogvatartotti arányban 1:2 mutatót jelent, amely nemzetközi összehasonlításban — különös figyelemmel a tárgyi feltételrendszerre is — meglehetősen szerénynek mondható. Tény viszont, hogy számottevő növelése jelentős terheket róna az állami költségvetésre, amelyet csak a jelenleginél jobb érdekérvényesítés mellett lehet elérni.

A feltöltetlenség alapvető okai:

- a bv.-s munka — mint ahogy a világon mindenütt — nem tartozik az elismert, vonzó foglalkozások közé, társadalmi presztízse nagyon alacsony,
- a nagyon sok feltételhez kötött alkalmassági eljárás, amelynek során 10 jelentkezőből 2–3 fő vehető fel,
- a viszonylag magas fluktuáció (éves szinten 10–14 %)

A feltöltetlenségéből adódó **hiány mértéke** az elmúlt években **150–450 fő** között változott, a probléma nagyságát jól mutatja, hogy a felső érték öt megyei jellegű intézet teljes személyzeti létszámát jelenti.

A felvételi munka behatárolt lehetőségei mellett **igen alacsony a bv. állomány-megtartó képessége**. Az elmúlt évek felvételi és eltávozási adatainak elemzése azt mutatja, hogy **a bv. teljes személyzete hét-nyolc év alatt teljesen kicserélődik**. Amennyiben kizárólag a tiszthelyettesi állományt vesszük alapul, a „forgási idő” mindössze öt év. Évek óta nem teljesít szolgálatot 50 évnél idősebb tiszthelyettes — akiknek élettapasztalatára, szakmai rutinjára, példamutatására igen nagy szükség lenne — illetőleg van olyan bv. intézet, ahol a fogvatartottak börtönben eddig letöltött ideje lényegesen magasabb a személyzet szolgálati idejénél, s előfordul, hogy a velük közvetlenül foglalkozók átlagéletkorának felel meg.

A nagyarányú fluktuáció négy okra vezethető vissza:

- a jelentős pszichikai és fizikai igénybevétel, illetve az ezzel arányban nem ártó jövedelmi viszonyok és szociális ellátási rendszer, amely jelentősen elmarad a többi rendvédelmi szerv által biztosított lehetőségektől,
- az állomány leterheltségéből adódóan az egészségi állapot egyre romló képmutat, az állományból távozóknak negyede egészségügyi okból hagyja el a testületet. Ma már az ilyen jogcímen szolgálati nyugdíjba helyezettek átlagos életkora alig haladja meg a 40 évet,
- az állományból a kedvezőbb — akár rövid távú esélyekkel is kecsegtető ajánlatok miatt jelentős számban távoznak munkatársaink, ugyanis speciális ismereteik, munkaszorgalmuk, monotónia-tűrő képességük miatt a munkaerőpiacon igen keresettek,
- a hatályos szabályozás lehetőséget ad 25 év szolgálati viszony után — amennyiben az 1996 előtt hivatásos állományba kinevezettek esetén nem tényleges fegyverszolgálatban töltött időt, hanem elismert munkaviszonyt jelent — nyugdíjba vonulásra, amellyel elsődlegesen a tiszthelyettesi, zászlósi állományok is élnek.

A relatív és a tényleges hiányból adódóan a szervezet **állandó szervezési intézkedésre kényszerül** — az őrs- és szolgálati helyek folyamatos megszüntetése ma már elérte a kritikus határt — másrészt az állomány rendszeresen **túlmunkára kötelezett**. Az elmúlt évek fő problémája volt a túlszolgálati díj kifizetésének biztosítása, ma már azonban az a fő gond, hogy az engedélyezhető 450 órát ne lépjük túl. Igen aggályos, hogy az állandó készenlétben dolgozó rendvédelmi szervünknek nincs — illetve minimális létszámú — ügyeleti illetve készségi szolgálata, valamint nem rendelkezünk tartaléklétszámmal.

A bv. munka ellátásához szükséges speciális szakismeretek polgári tanintézetekben nem szerezhetők meg, így a szervezet **saját képzési, tanfolyami és további képzési rendszert dolgozott ki**.

Az intézetek működőképességének biztosítása miatt kénytelenek voltunk feladni, hogy hivatásos állományba csak középiskolai végzettséggel rendelkező személyek kerüljenek. A szabályozás változása előtt mintegy 1.200 fő volt kötelezve a képzési követelmények megszerzésére, amely munkaszervezési okokból hosszútávúra nem volt tartható.

A szolgálatba állítás egyik alapkövetelménye, hogy az állomány tagja rendelkezzen egy **minimális bv.-s ismeretszinttel**. Ezt szolgálja a **három hetes (96 órás!!) bevezető képzés**, amelynek elvégzésére a személyzet minden tagja kötelezett, **célja** az elengedhetetlenül szükséges garanciális szakmai ismeretek elsajátítása. Az alapfokú szaktanfolyami képzés 25 munkanapos, a középfokú pedig 35 munkanap időtartamú.

Jelentős előrelépés, hogy az Országos Szakképzési Tanács 1997-ben elfogadta a **bv. felügyelő és főfelügyelő** szakképesítés bevezetését, amelyek az Országos Képzési Jegyzékben is szerepelnek. Az elmúlt három évben három osztály végzett a felügyelői szakon, a főfelügyelői képzés az idei évben indul. Időtartama **nyolc hónap**, amelyből öt hónap **elméleti**, három hónap pedig **gyakorlati** képzés.

A felsőfokú végzettséggel rendelkező új munkatársaink önképzésre épülő, **felsőfokú szaktanfolyami képzésben** részesülnek, amelyet a próbaidőn belül kell teljesíteni.

A **felsőfokú bv. szakmai képzés** a Rendőrtiszti Főiskolán történik levelező és nappali tagozaton. A képzésben évente **100 fő** vesz részt, a jelentkezők száma és a tényleges szervezeti igények is ennél magasabbak. Ezért a személyzet tagjai közül többen folytatnak tanulmányokat állami felsőfokú tanintézetekben (jogász, közgazdász, pszichológus stb.), akikkel tanulmányi szerződést kötünk.

Az állomány éves **továbbképzései** helyi és országos szinten jóváhagyott tervek alapján történnek. A feszített munkatempóból adódóan a szükségesnél kevesebb időtartam áll rendelkezésre, s gazdasági kényszer is befolyásolja megtartásukat (szükséges példaként megemlíthető, hogy kiemelt figyelemmel kell lenni a gépjárművek éves futásteljesítményére). A szűkített időtartam mellett egyre ritkábban van lehetőség külső előadók felkérésére (akiknek tiszteletdíja jelentősen felemelkedett), így egyes esetekben a továbbképzések feladat-meghatározó értekezletkévé váltak.

Jelenleg megoldatlan a **specialisták** (pl. pszichológus, jogász stb.) szakmai képzése, illetve intézményesített továbbképzése.

A **speciális szakmai képzések** (munkavédelem, tűzvédelem, informatikai ismeretek stb.) a pénzügyi lehetőségek figyelembevételével, de rendszeresen megtartásra kerülnek.

A vezetői utánpótlás kiválasztása és képzése évek óta az egyik központi feladat, azonban a legkülönbélebb próbálkozások sem hozták meg a kívánt eredményt. Az igen nagyarányú (csak az elmúlt másfél évben 70 fő körüli a felsőszintű vezetők körében) vezetőváltások utánpótlási bázisát nem sikerült megteremteni, nagyon gyakran ad hoc döntésekre kényszerülünk. A bv. specialitások miatt majdnem kizárólagosan belső lehetőségek közül választhatunk, azonban a karrierlehetőség különböző okok miatt nem vonzó. Nincs gyakorlata a korszerű és komplex vezetői ismereteket adó felkészítésnek, továbbképzésnek, igen csekély az idegen nyelven beszélők száma.

Az állomány fluktuációja, az igen gyakori beosztásváltás miatt a szervezet jelentős nagyságrendű pénzügyi forrást kénytelen fordítani a felvételi, kiképzési, felszerelési feladatainak ellátására, amelyek azonban a foglalkoztatás ideje alatt **nem térülnek meg** az állománymegtartó-képesség hiányosságai miatt.

Az állomány **szociális helyzete** évek óta nem változik pozitív irányba, így nem képes kompenzálni az alacsony anyagi elismertség hátrányait. A jogszabályokban kötelezően előírt támogatásokat biztosítjuk — bár lényegesen alacsonyabb színvonalon mint a többi rendvédelmi szerv —, azonban a lehetőségként megfogalmazott szociális támogatások (pl. családalapítási támogatás, lakás-, telefon támogatás stb.) pénzügyi fedezet hiányában nem kerültek folyósításra.

Évek óta minimális — s elsősorban vezetői körre terjed ki — a lakásvásárlás illetve szolgálati lakásépítés. A lakásigény megoldásához a vissza nem térítendő egyszeri pénzbeli támogatást nem biztosítjuk.

A munkáltatói, kamatmentes kölcsönök folyósítása rendszeres, **igen jelentősen segíti** a feltételeknek megfelelő munkatársainkat.

Budapesten, ma már csak távol lakók közül van lehetőségünk felvételre, így a szállók férőhelyeinek bővítése elengedhetetlen.

A személyzet **egészségügyi** állapota folyamatosan romló képet mutat. Jellemző adat, hogy az egy főre eső éves eü. szabadságon töltött napok száma (**16,1 nap/fő/év**) a rendvédelmi szervek közül a bv.-nél a legmagasabb. Az okok a bv. munka speciális voltában (állandó stresszhelyzet, konfliktuskerülő magatartás nem lehetséges stb.), az állomány összetételének változása, valamint a pszichés és fizikai állapot megőrzését szolgáló feltételrendszer hiányosságaiban rejlenek. Nem biztosítottak a rendszeres **sportolás, testedzés** lehetőségei, bár az utóbbi időben minimális elmozdulás van ezen a területen. Több intézetünkben **kondicionáló**

terem, néhol szauna került kialakításra, s ma már rendszerek az Oktatási Központ szervezésében megtartott **országos versenyek**.

Az állomány **ruházati ellátása** ma még megfelelő, de feltétlen korszerűsítésre szorul. Sem anyagában, sem praktikusságában nem felel meg a jelen kor követelményeinek, s egyes termékekből nincs megfelelő készlet sem.

Az 1991-ben elkezdődött **ruházatkorszerűsítés** lényegében befejeződött, a próbaviselések jó eredményeket hoztak, elkészült a bevezetés ütemezése is. Rendszerbeállítása ma már csak pénzügyi fedezetet és miniszteri döntést igényel.

6.) A szakmai munka színvonala

A személyzet **szakmai munkáját a biztonsági feladatok** maximális teljesítése, a **kezelési alapelvek gyakorlati végrehajtása, a foglalkoztatás biztosítása**, valamint a **szabadulásra való felkészítés** határozza meg.

a) A **biztonsági feladatoknál** ki kell emelni, hogy a bv. szervezet személyi állományának **szinte minden tagja** ellát biztonsággal kapcsolatos tevékenységet, egyes rendkívüli helyzetekben az eredeti szolgálati beosztásoktól függetlenül a testület tagjai biztonsági szakfeladatok ellátására vezényelhetők. Napi rendszerességgel fordul elő, hogy **előállítási, szállítási** feladatokat nem a biztonsági osztály állományába tartozó beosztottak végeznek, a folyamatos működést csak rendszeresen ismétlődő átcsoportosításokkal lehet biztosítani.

A **biztonsági létesítmények** eltérő színvonalúak, műszaki állapotuk változó. Az **őrtornyok** egy része felújított illetve új építésű, amelyek korszerűek, de a másik és nagyobb részük sem a biztonsági, sem a szolgálatteljesítési helyre vonatkozó előírásoknak illetve elvárásoknak nem felel meg. A szolgálati helyek között a hírösszeköttetés többszörös, megbízható. Az intézetek, intézmények **megvilágítása** megfelelő, a személy- és teherbejárat **kapuk** folyamatosan átépítésre kerülnek, technikai eszközökkel (csomagvizsgáló, fémkereső) felszereltek. A hagyományos és a számítógép-vezérelt komplex **biztonságtechnikai rendszer** működőképes, egy intézet kivételével teljes körűen kiépített. A személyzet — amely kezelését elsajátította, igényli és használja — munkáját nagyban támogatja, a különböző eseményeket rögzíti, jelentősen fokozza az intézetek biztonságát. Napjainkban elsődleges problémát e rendszerek folyamatos karbantartása és felújítása illetőleg elavultságokból adódó nehézségek okozzák. Hiányoznak továbbá

azok az eszközök, amelyek alkalmasak a fogvatartottak tiltott kapcsolattartásának felderítésére.

A bv. **híradó rendszere** vezetékes és vezeték nélküli rendszerekre bontható. A fejlesztések eredményeként ma már minden intézet távbeszélő és telefax kábelközponttal megfelelően ellátott. A belső négy csatornás URH rendszer megbízhatóan üzemel, a külső rádióforgalmazás a Belügyminisztérium rendszeréhez kapcsolódva zavartalan. A jelenleg próbaüzemű TETRA szabványokon alapuló rendszer teljes bevezetése esetén minőségi változást hozhat.

A személyzet **fegyverzeti anyagokkal és kényszerítő eszközökkel megfelelően ellátott**, azok alkalmazására illetve használatára **kiképzett**. Az elmúlt években jelentősen csökkentettük, minőségében korszerűsítettük rendszeresített fegyverparkunkat. A jelenleg rendszerben levő fegyverzet az intézetek biztosítási feladatainak végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges számban áll rendelkezésre, a továbbiakban már csak minőségi változtatások lehetségesek.

A kényszerítő eszközök darabszáma és összetétele biztosítja a törvényes és differenciált alkalmazást, amely éves szinten minimálisnak mondható.

A bv. intézetek többségében (20 intézet) a legkülönbözőbb feladatok biztonságos végrehajtásához **szolgálati kutyákat** (összesen 132 db) alkalmaznak. A kutyákka jelenleg 114 fő kutyavezető foglalkozik igen magas színvonalon. Az alkalmazásához és kiképzéshez szükséges eszközök alapvetően rendelkezésre állnak, a kutyák napi ételmezésére fordítható összeg azonban kevés. Probléma, hogy nincs központi kutyatelep, illetve hogy jelenleg 12 fajtájú kutya rendszeresített, s egyes speciális szolgálati feladatra (kábitószer-felismerés) nincs kiképzett kutyánk.

A szolgálati feladatok ellátását biztosító **gépjárműállomány** darabszáma, típusösszetétele és műszaki állapota megfelelő. A fogvatartottak szállítására, előállítására igénybevett gépjárművek biztonságosak, a célszerű átalakítások garantálják az elkülönítési szabályok megtartását. Problémát jelent viszont a személyzet szállítására igénybevett, elsősorban IKARUS típusú autóbuszok magas életkora, leromlott műszaki állapota.

b) A bv. továbbra is egyik fő feladatának tartja a fogvatartottak szabadulás utáni reintegrációjának elősegítését.

A magyar bv. szervezetben minden olyan **rehabilitációs program működik**, amely a fejlett nyugati országokban ismert. Nem a programok **változatossága**, hanem **menyisége** az, amely fejlesztést igényel azért, hogy kiszámítható rendszerként működjön. A jelenleg folyamatban lévő **paradigma váltás** lényege, hogy az eddigi tömeges és általános kezelési célokat fel kell hogy váltsa a **célcsoportokra irányuló, hatékonysági szempontokat** előtérbe helyező kezelési program. Felértékelődik a börtönön belüli programok következetes megvalósítása, érvényesülni kell a nemzetközileg elfogadott normáknak.

Az ún. **generális programok** (oktatás, szakképzés, munkáltatás szakkörök stb.) a rezsim hivatalos tevékenységei között szerepelnek, elvileg minden fogvatartott számára hozzáférhetőek. **Külső források** igénybevételel egyre szélesebb körű az oktatási, képzési programok köre, amelyek megfelelően szolgálják a rehabilitációt illetve reintegrációt. A végrehajtó intézetek mindegyikében van **oktatóterem**, **12 tanműhely** található, mindegyik intézetünk rendelkezik **könyvtárral** illetve **kultúrteremmel**. A csoportos és közösségi foglalkozások tárgyi feltételei biztosítottak, gondot okoz viszont a **sportolási** lehetőségek igen behatárolt volta. Éves viszonylatban a fogvatartottak **10 %-a** vesz részt szervezetszerű képzésben, oktatásban.

c) A fogvatartottak szabad **vallásgyakorlása** biztosított, s nagy reményeket várunk az idei évben megszervezett **börtönlelkészi** szolgáltatótól. Tíz intézetünkben van kápolna illetve külön erre a célra kialakított imaterem, továbbiak kialakítása prioritást élvez.

A **karitatív és civil szervezetek** eredményesen működnek közre a fogvatartottak intézeti kezelésében, a szabadulás utáni támogatás azonban néhány kivételtől eltekintve nem megoldott.

d) A rendszer folyamatos és a garanciális büntetés-végrehajtás elvének biztosítása érdekében kiemelkedő jelentőségű a szervezet **nyilvántartási és adatszolgáltatási** feladatainak pontos teljesítése. A központilag bevezetett informatikai rendszerek (fogvatartotti, egészségügyi, humánpolitikai alrendszerek) „európai színvonalúak”, megfelelően támogatják a szakmai munkát. Az **eszközellátottság** viszont heterogén összetételű, technikai paramétereiben nagy szórást mutató, lassan amortizálódik.

A külső szervek részére kötelezően előírt adatszolgáltatást folyamatosan teljesítjük, a belső adat- és információgyűjtés rendszere megfelelő, de az elemző és értékelő munka feltétlen fejlesztésre szorul.

e) A **tudományos tevékenység** elsődlegesen alkalmazott kutatásokra, ezen belül is a rezsiprofil és fogvatartotti csoportok egymás közötti vizsgálatára terjed le. Kiemelkedő jelentőségű a **suicid-prevenációs stratégia** kidolgozása külső szakértők bevonásával, illetőleg a kábítószer-függőséget feltáró kérdőív (ASI) magyar börtönviszonyokra történő adaptálása.

Igen jelentős feladat a **külső kutatási kérelmek** elbírálása, a különböző vizsgálatok koordinálása, végrehajtásának intézeti megszervezése.

A bv. szervezet nemzetközi tevékenysége szempontjából meghatározó a hazai börtönügy Európai Unióhoz való csatlakozása. Ezért elsőbbséget élveznek az E tagállamokkal, illetve a környező országokkal fenntartott kapcsolatok. Tartalmi tekintetben a tapasztalatcsere-programok, a közösen szervezett konferenciák, a dokumentumok folyamatos cseréje valósul meg. Feltétlen kiemelő a holland-magyar együttműködésben megszervezésre kerülő MATRA-program.

7.) Gazdasági, pénzügyi helyzet

A büntetés-végrehajtás **központi költségvetési szerv**, amely éves költségvetés alapján gazdálkodik, az Igazságügyi Minisztérium költségvetési fejezetén belül **önálló címként** szerepel.

A szervezet tárgyévi kiemelt előirányzatait a költségvetési törvény **bázisszemléli** alapján határozza meg, amelyből az adódik, hogy a **valós igények** figyelembevételére — mind a működési, mind pedig a felhalmozási kiadások tekintetében — csak **korlátozottan** kerül sor.

A szervezet évek óta, minden szempontból **alulfinanszírozottnak** minősíthető folyamatos **átcsoportosításokkal** képes csak működését biztosítani. A **személyjuttatások** korlátozott lehetőségeit a 2000. január 1-jén bevezetett **intézeti létszám- és bérgazdálkodással** sikerült némileg kompenzálni, illetve biztosítani hatékonyabb felhasználást. Eredményként könyvelhető el, hogy a személyzet jogos járandóságait folyamatosan biztosítjuk.

A **működési kiadásoknál** továbbra is jelentős problémák vannak. A folyamatosan emelkedő fogvatartotti létszám, a működéshez alapvetően szükséges termékek és szolgáltatások jelentős áremelkedése miatt egyre nagyobb mértékű **lejárt tartozásállomány** terheli az intézetek gazdálkodását, az adósságspirál évről évre emelkedik.

A **felhalmozási és felújítási** kiadások csak töredékében fedezik a valós igényekből adódó szükségleteket. Ebből következik, hogy az intézetek, intézmények állapota folyamatosan romlik, beruházások illetve karbantartások maradnak el illetve átütemezésre kerülnek, s ez további magasabb működési kiadásokat gerjeszt. A bv. szervek között igen jelentős különbségek vannak, amelyet a bázis szemléletű finanszírozás nem képes megszüntetni, sőt tovább növel.

A folyamatosan kikényszerített **takarékossági intézkedések** igen korlátozottan és rövid távon érvényesülnek, a **belső tartalékait** a szervezet az évek során felélte. A különböző jogszabályok által bevezetett új feladatokhoz a személyi és tárgyi feltételek a legtöbb esetben nem biztosítottak.

Összefoglalva: a büntetés-végrehajtási szervezet az elmúlt évtizedben a közfigyelem, a közérdeklődés középpontjába került. Fokozódott a szakmai munkával kapcsolatos elvárás, előtérbe került a jogok biztosításának, s egyben a kötelezettségek teljesítésének egységes rendszere.

A Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz való tervezett csatlakozása sürgető igénytel vetette fel a jogrendszer és az intézményrendszer harmonizációját.

A folyamatosan emelkedő fogvatartotti létszám mellett a szervezet feltételrendszerre lényegesen nem javult. Az állandósult létszámhiány mellett igen magas a személyzet fluktuációja, szakmai képzettségi szintje nem éri el a kívánatosat. Az állománymegtartó képesség az anyagi elismertség hiánya, az igen nagyfokú fizikai és pszichés leterheltség okán, az alacsony szintű szociális ellátórendszer következtében nem megfelelő. Az intézményrendszer túlszűfolt, infrastrukturálisan elavult, a pénzügyi lehetőségek igen korlátozottak.

A fentiekből adódóan a szervezet szinten minden területen folyamatos **válságmenedzselésre** kényszerül, a fennálló fejlesztési igényekkel egyidejűleg.

Ebben az ellentmondásokkal terhelt helyzetben azonban a büntetés-végrehajtás **működőképességét megőrizte**, szakmai paraméterei nemzetközi összehasonlításban is megfelelőek. Ennek alapja **a személyzet hivatástudattal végzett, olykor már erőn felül teljesítő munkája**. Az előrelépés feltétele azonban a reális

helyzetértékelésen alapuló, konkrét célmeghatározás, a prioritások kijelölése, a feltételrendszer valamennyi elemének folyamatos javítása.

Annak érdekében, hogy ennek a feladatnak eredményesen eleget tudjunk tenni, meg kell jelölni azokat a leglényegesebb **problémaköröket**, amelyek megoldása elsődleges, s az előrelépés feltétele. Ezek az alábbiak:

- a) Az **érdekérvényesítés viszonylag alacsony szintje**, amelynek döntő jelentősége van a feltételrendszer alakításában, a rendelkezésre álló források bővítésében, a jogszabályi környezet kialakításában illetve változásában.
- b) A már állandósult, jelentős mértékű fogvatartotti **túlzsúfoltság**, amely elsődlegesen az előzetesen letartóztatottakat érinti. Az intézményrendszer nem ad megfelelő teret a differenciált működési modell kialakításának, a szakmai célok szerinti csoportosításnak.
- c) Az évek óta tartó, bázisszemléleten alapuló finanszírozás, **a pénzügyi keretek nem elégséges mértéke** mind a működő, mind a felhalmozási kiadások tekintetében. Ennek súlyos következményeként szükséges beruházások csak részben valósulhatnak meg, a beütemezett felújítások, karbantartások illetve infrastrukturális fejlesztések kis hányada teljesíthető.
- d) A szervezet **állománymegtartó képessége kritikus**. Igen magas a fluktuáció, a végzett munkával arányban nem álló anyagi elismertség, illetőleg a szociális ellátórendszer hiányosságai folyamatos gondként jelentkeznek.
- e) A foglalkoztatás — s ezen belül is kiemelten **a munkáltatás** — ellentmondásos. A munkakötelezettség, a rendelkezésre álló munkaerő nagysága és összetétele, a termelési struktúrák, a gazdaságossági-hatékonysági célkitűzések folyamatosan ütköznek a piaci elvárásokkal, lehetőségekkel.

III.

A bv. szervezet prioritásai

1. A törvényi szintű szabályozásban (így különösen az 1979. évi 11. tvr. a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról; az 1995. évi CVII. tv. a büntetés-

végrehajtási szervezetről; az 1996. évi XLIII. tv. a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról; az 1992. évi XXXVIII. tv.; az 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről, az 1993. évi LXXIX. tv. a közoktatásról és az 1992. évi XXXIII. a közalkalmazottak jogállásáról) foglalt feladatok végrehajtási feltételeinek megteremtése.

2. A bv. szervezet érdekérvényesítő képességének növelése a jogalkotásban, illetve a költségvetési tervezés során.
3. A bv. szervezet rendelkezésére álló költségvetési források újraelosztása során a feladat-finanszírozás elvét kell érvényesíteni.
4. Jogi, szakmai és gazdaságossági szempontok alapján a jövőben nagyobb mértékben kell igénybe venni a nem költségvetési szervek, privát gazdasági társaságok szerepvállalását a büntetés-végrehajtás belső szolgáltatásaiban. Gazdasági szempontok alapján privát gazdálkodó szervezetek szolgáltatásait a jelenleginél nagyobb mértékben kell igénybe venni.
5. A szervezet állománymegtartó képességének növelése érdekében a jövedelmi viszonyok javítása, elsősorban a nem rendszeres személyi juttatások és a szociális ellátások körének bővítése útján, elsődlegesen a fogvatartottakkal közvetlenül foglalkozók és a magasán képzett specialisták esetében.
6. A személyi állomány képzési rendszerében kiemelt hangsúlyt kell helyezni az alapfokú szakmai képzés fejlesztésére, illetve a továbbképzési rendszer átalakítására.
7. A foglalkoztatás területén a hangsúlyt a képzésre, a szakképzésre, illetve olyan munkáltatásra kell helyezni, amely illeszkedik a fogvatartotti állomány képességeihez, szükségleteihez. Ez elsődlegességet élvez a tömeges ipari, mezőgazdasági — kvázi piaci környezetben folyó munkáltatással szemben.
8. Az intézményrendszer további fejlesztése során elsőbbséget élvez az előzetesen letartóztatottak férőhelyeinek növelése, a jogerősen elítéltek elhelyezési körülményeinek korszerűsítése, valamint a fiatalkorúak és a női fogvatartottak országos intézményrendszerének kialakítása.

9. Jelentősen növelni kell a fogvatartottak intézeten belüli elfoglaltságát (pl. szakköri, kulturális- és sport, illetőleg vallási programok), ezen túl meg kell teremteni a speciális fogvatartotti célcsoportok kezelésének feltételeit, ennek első lépéseként a klasszifikációs rendszert.
10. A szervezet biztonsági rendszerének fejlesztése során egyaránt hangsúlyt kell helyezni a statikus (fizikai környezetre épülő, hagyományos értelemben vett), illetőleg a dinamikus (emberi kapcsolatokra épülő) elemekre.

IV.

A bv. fejlesztés programja

1. Programok és projektek

A korábbiakban részletezett helyzetértékelésnek megfelelően a bv. fejlesztési elképzeléseket dolgozott ki, melyeknek célja **a hiányosságok csökkentése, kiküszöbölése**, valamint a **valós előrelépés alapjainak megteremtése** — illeszkedve az általunk ismert feltételekhez, lehetőségekhez. A fejlesztés nem a hagyományos szakterületi bontáshoz kapcsolódik (pl.: biztonság, gazdaság, egészségügy stb.), hanem **öt programra oszlik**, melyek mindegyikében több szakterület is érintett. A programok tehát egy feladatkört, problémahalmazt átfogó tevékenységek, melyek keretet adnak fejlesztési elképzeléseinknek. A programok megvalósulása egy adott feladat végrehajtására, cél elérésére kijelölt projekteken keresztül történik. A program tehát magasabb, a projekt alacsonyabb szervezési szint. A továbbiakban az öt program, illetve az azok keretében eddig tervezett projektek kerülnek ismertetésre, ezáltal kijelölve, körvonalazva azokat az elképzeléseket, melyek segítségével a büntetés-végrehajtás **orvosolni kívánja problémáit, leküzdeni a helyzetértékelésben tárgyalt nehézségeit**.

Fontos megjegyezni, hogy az egyes projektek volumene, hatóköre, költség- és egyéb vonzatai nagyságrendileg eltérő(ek) lehet(nek). Másrészt sok esetben érintenek olyan tevékenységet, amely ideális esetben feladatként és nem célként lenne tételezhető. Ezekben az esetekben azonban a reális helyzetet vettük mérvadónak, vagyis a feladat végrehajtását célként fogalmazzuk meg.

A fejlesztés öt programja a következő:

1. Menedzsment program
2. Humánpolitikai program
3. Fogva tartási program
4. Foglalkoztatási program
5. Intézetfejlesztési program

a) Menedzsment program

A menedzsment program arra irányul, hogy a büntetés-végrehajtás mint szervezeti egész **az eddiginél hatékonyabban működjön akár külső kapcsolatait, akár belső működését tekintve**. Összhangban azzal, hogy fegyveres rendvédelmi szervről van szó, mely alapvetően állami költségvetésből gazdálkodik, egyfajta szemléletváltásra van szükség, amely korszerűbben, rugalmasabban képes reagálni környezete általi kihívásokra, eseményekre, változásokra, nagyobb hangsúlyt képes adni a hatékonyság, az ésszerűség állította követelményeknek.

1.1

Az első projekt e programon belül a szervezet **érdekérvényesítési formáinak** megteremtését célozza. Ezen belül a bv. munkájának, szervezeti érdekeinek bemutatását, megismertetését a döntéshozókkal, a szakmai közvéleménnyel, a tágabb társadalmi környezettel, a médiával. Olyan **célcsoportonként differenciált kommunikációs rendszert kell megteremteni**, melynek segítségével a bv. megismertetheti érveit a reá vonatkozó szakmai kérdésekkel kapcsolatosan: mit, miért, mennyiért és milyen várható eredménnyel?

A projekt keretében a következő tevékenységi formák kialakítása, sűrítése képzelhető el:

- konferencia;
- szeminárium — egy szűkebb téma áttekintése a bv. formális és társadalmi kontrollját gyakorló szervezetekkel;
- a bv. szempontjából kiemelt célcsoportok intézetlátogatásra történő meghívása;
- sajtótájékoztató, háttérbeszélgetés

A feladat alapvetően szervezési jellegű, rövid távon megvalósítható.

1.2.

Második projekt a bv. **szakembereinek folyamatos képviselete a büntető jogszabályok előkészítésében**, illetve **részvétel a szakmai társaságok munkájában**. Ezzel kapcsolatos elvárás, hogy a bv. szakmai érdekei, érvei jelenjenek meg a kodifikációs munkában, illetve a szakmai közvélemény előtt. Ennek érdekében meg kell szervezni és el kell fogadtatni, hogy a kodifikációs munkában részt vegyünk.

1.3.

Fontos feladat a szervezet **szakmai hatásköri listájának** kidolgozása. A jogszerű működés feltételeinek biztosítása érdekében a jelentkező feladatoknál a hatáskörök illetve a felelősség egyértelmű meghatározása szükséges.

A feladat rövid távon megoldható.

1.4.

Ugyancsak könnyebben menedzselhetővé, ellenőrizhetőbbé teszi a működést a szakmai munka tervezéséhez kapcsolódó **normák kidolgozása**, ennek alapján a feladatfinanszírozás rendszerének kialakítása.

Ezáltal a szakmai munka, az eljárások, a funkciók egységesebb minőségűvé válnak és mód nyílik a licitszempléletű gazdálkodásról a **feladatfinanszírozásra** történő áttérésre. Mindehhez szükséges a tevékenységi rendszer átvilágítása, munkafázisokra bontása, normák megállapítása, rendszeresítése, a gazdasági tervezési folyamat illesztése a tevékenységi rendszerhez, normákhoz.

Rövid távon a normarendszer kidolgozása lehetséges, bevezetése közép-hosszú távú feladat.

1.5.

Információs struktúrák fejlesztése keretében feladatként adódik egy integrált információs rendszer létrehozása, az összes funkcionális alrendszerre kiterjedően, megteremtve a kapcsolódást a külső rendszerekhez, valamint az ügyirat-kezelési rendszer egységesítése és digitalizálása.

Ennek keretében szükséges a munkáltatási, a letéti, az egységes gazdasági alrendszer kialakítása és működtetése, az ügyirat-kezelési rendszer — a szakmai hatás-

köri listákhoz illeszkedő — számítógépesített formájának megteremtése. A bv. jogtár elérhetővé tétele a rendszeren, biztosítva a hatályos vonatkozó joganyag megismerését és alkalmazását, valamint az 1995. év előtti archív anyagainak digitális rendszeren történő nyilvántartása.

Mindennek ütemezése:

- rövid távon: az alrendszerek kialakítása, bv. jogtár feltöltése;
- középtávon az ügyiratforgalommal kapcsolatos feladatok végrehajtása, valamint az archiválás

1.6.

A költségvetésen kívüli források bevonása a szervezet „szolgáltatási szektorának” költséghatékonyabb működését célozza, csökkenti a forráshiányt.

Ehhez szükséges a szervezet funkcionális átvilágítása, a törvényesen és költséghatékonyan kiadható funkciókból. (Pl. a személyzet és a fogvatartottak ellátása, felszerelése, új intézetek építtetése, bérlése, foglalkoztatás stb.) A jogszabályi háttér és szerződések megkötéséhez szükséges garanciák kidolgozása, tárcaközi egyeztetése.

Az átvilágítás, jogi környezet kialakítása rövid távú, a végrehajtás (szerződések perfektuálása) közép, illetve hosszú távú feladat.

1.7.

A menedzsment programon belül valósítandó meg egy átfogó **szakmai pályázati rendszer** kialakítása. Cél a szűkösen rendelkezésre álló források, lehetőségek, juttatások újraosztásának igazságosabbá tétele, szakmai teljesítményhez kötése, átláthatóvá és kiszámíthatóvá alakíthatása.

Mindez magába foglalja pályázati rendszer kialakítását a következő területeken:

- továbbtanulás,
- szakmai és nyelvtanfolyamok,
- külföldi tanulmányutak,
- külföldi és belföldi konferenciák

2. Humánpolitikai program

A humánpolitikai program a büntetés-végrehajtás egyik legégetőbb problémájának, a **személyi állomány helyzetének orvoslását célozza**. E programnak egyaránt kezelnie kell szakmai, szociális és forrás gondokat.

2.1.

Elkerülhetetlen, hogy szervezeti szintű **humánerőforrás-gazdálkodási elvek, normatívák** kerüljenek kidolgozásra.

Ennek tágabb céljai a szakmai tevékenység színvonalának emelése, a személyzet szolgálati munkaterhelésének csökkentése. A professzionalizmus mint alapérték csak megfelelő számú és kiképzettségű személyzettel valósítható meg. A rendelkezésre álló létszámfejlesztési lehetőségek korlátozott volta miatt fontos feladat az intézetek közötti létszám-elosztásra vonatkozó döntések megalapozása.

A személyzet—fogvatartotti arány 1:2 átlagértékre, illetve az alá szorítása. Ebben az esetben a személyzet leterheltsége jelentősen csökkenne, lehetőség nyílna az alaposabb szakmai felkészítésre, illetőleg az intézetek közti különbségek csökkentésére is.

Jelenleg nem állnak rendelkezésre mérőeszközök, ezért túlságosan nagy szerepet kapnak az ún. intézeti sajátosságok. A **decentralizált létszám- és bérgazdálkodás** előkészítése során kidolgozásra került a bv. intézetek általunk a jelenlegi körülmények között reálisan optimálisnak nevezhető szervezeti sémája és az ahhoz szükséges létszámigény. A bevezetés első évében előrelépés történt az optimális-hoz való közelítésben, de nyilvánvalóvá vált, hogy az elmaradás mértéke miatt a hátralévő folyamat még hosszú.

2.2.

További feladat a **szociális ellátások rendszerének** fejlesztése, pénzügyi források növelése, illetve további lehetőségek kidolgozása.

A szociális ellátások körének bővítése és a pénzügyi források növelése az állomány „közérzetének” javítása szempontjából meghatározó jelentőségű. A jelenlegi elemek megtartása mellett (lakás, lakáshoz jutás, szociális segélyezés, kegyeleti gondoskodás, üdültetés) új ellátási formákat kell bevezetni.

Be kell vezetni ismét a családalapítási támogatást, a lakáshoz jutás új megoldásaként a banki kölcsön lehetőségét, kedvezőbbé kell tenni a lakástámogatás jóváírási rendszerét.

Az elhelyezési és szociális körülmények elkerülhetetlen fejlesztése mellett a belső szolgáltatások rendszerének kialakítását tartjuk szükségesnek és megvalósíthatónak.

Ilyenek lehetnek:

- a szolgálati öltözet biztosítása munkaruhaként,
- a szolgálati öltözet mosatása, javítása,
- egyéb belső szolgáltatások, pl. sport, szerviz, mosás, javítások stb.

Az ellátás terén el kell érni más fegyveres, rendvédelmi szerveknél az állomány részére biztosított színvonalat.

A bv. ezen a területén minden fegyveres rendvédelmi szervtől le van maradva, ezért az állománymegtartó képesség is rosszabb. A jövedelemkülönbségek a béren kívüli juttatásokban is megmutatkoznak.

Az éves költségvetés elosztásánál folyamatosan vizsgálni kell az ilyen irányú szükségletek kielégítésének lehetőségét és ezt a szabályozásban is érvényesíteni kell.

A szociális ellátási rendszer fejlesztésében rövid, közép és hosszú távon egyaránt adódnak feladatok.

2.3.

Az állomány egészségügyi állapotának javítása, **rekreációs és rehabilitációs** programok szervezése ugyancsak kiemelten fontos.

A büntetés-végrehajtási szolgálat az állomány fizikai és pszichikai teljesítőképességét igénybe veszi, ennek következtében nagyarányú a gondozásba vett betegek száma, illetve az egészségügyi szabadság mértéke. A megelőzés érdekében indokolt speciális rekreációs és rehabilitációs programok kidolgozása és működtetése.

A már folyamatban lévő rehabilitációs és a megindítás előtt álló rekreációs programok szélesebb körűvé tétele, az ehhez szükséges anyagi és infrastrukturális feltételek biztosítása.

Az eddigi tevékenység során a mozgásszervi rehabilitáció (Hévíz, Igal) igen népszerű és hatékony, de a rendelkezésre álló kapacitás szűk.

Feladat, hogy a rendelkezésre álló létesítmények jobb kihasználásával, illetve Pilisszentkereszt belépésével a rászorulóknak szélesebb köre számára a gyógyítási célú rehabilitáció hozzáférhetővé váljon, illetve a prevenciót célzó rekreációs pihenetési rendszere kialakuljon.

A feladat rövid távon ütemezendő.

2.4.

A fentebbiekkel szoros összefüggésben cél a **személyi állomány sportolási lehetőségének megteremtése**, különös tekintettel a szolgálat ellátását elősegítő sportágakra, valamint a bv. sportegyesületek létrehozása.

A szolgálatellátás egyik fontos záloga a **személyzet fizikai és pszichikai állóképességének fenntartása**, az ehhez szükséges intézményi háttér kialakítása.

A bv. sportegyesületek szervezésével a társszervekkel együttműködve a helyi lehetőségek kihasználásával lehetővé, illetve kötelezővé tenni az állomány rendszeres sportolását szolgálati időben.

Az alapprobléma az, hogy a követelmény adott, a feltételrendszer azonban hiányzik mind az infrastruktúra, mind a szabályozás tekintetében.

Feladat a rendszer működési feltételeinek és szabályozásának kidolgozása.

E területen rövid és középtávú fejlesztések szükségesek.

2.5.

A megkezdett **ruházatfejlesztési programok végigvitele** szintén szükséges.

Az elavult, militáris, a szolgálati feladatok ellátására kevésbé alkalmas egyenruházatot a hagyományos elemeket is magán viselő, de a kor követelményeinek is megfelelő egyenruházattal kell folyamatosan felváltani. Erről miniszteri döntés is született.

Az új ruházat rendszerbe állítása jelenleg fel van függesztve a Hszt. és a köztisztviselői törvény várható módosítására tekintettel.

A jelenleg rendszerben lévő egyenruházaton az elmúlt fél évszázadban csupán kisebb formai javítást hajtottak végre. A jelenlegi ruházati norma a személyzet tagjai részére nagy számú különböző ruházat kiadását írja elő. A raktári készletek vészes csökkenése az alapellátás fenti normának megfelelő teljesítését is veszélyezteti.

A ruházati fejlesztő bizottság az új ruházatra javaslatot tett, a próbaviselés megtörtént. A vonatkozó IM rendelet módosítására a javaslat elkészült. A ruházatfejlesztés továbbvitelét két alapvető tényező befolyásolja: a tervezett jogszabályváltozások (Hszt, Kjt.), valamint a bevezetéshez szükséges költségvetési forrás nagysága.

A feladat rövid és középtávon ütemezhető.

2.6.

A **bevezető és az alapfokú képzés** területén cél azok fokozatos **egyesítése**, nappali képzési formában.

A jelenlegi bevezető képzés sem időtartamában, sem követelményrendszerében nem készít fel megfelelően a szolgálatellátásra, ugyanakkor az alapképzés időben ettől elszakadva sok esetben decentralizáltan munka mellett történik. Célszerű lenne a tényleges szolgálatba állítás előtt — a bevezető és alapfokú képzés integrálásával illetve az erre fordított idő összevonásával — egységes tematikájú, komplex nappali tagozatos képzést kialakítani.

A képzés rendelkezésre álló idő hatékonyabb kihasználása, magasabb képzettségi szint elérése, ezzel a képzés költséghatékonyabb megoldása.

A bevezető és az alapképzés reformja évek óta folyik, a bevezetését alapvetően a nagymértékű fluktuáció és az Oktatási Központ kapacitáshiánya gátolja. A jelenlegi helyzetben az alapképzésben felhalmozódott restancia miatt csak a bevezető képzést tudja teljes körűen az intézmény elvégezni.

A tervezett változtatásban az elmaradt alapképzéseket a decentrumok pótolnák, míg az új felvételesek már az új, folyamatos 6 hónapos nappali képzésben részeseülnének, amelynek eleme volna a bv. intézetben meghatározott metodika szerint eltöltött gyakorlat.

Az ütemezés elsősorban a költségvetési lehetőségek függvényében oldható meg (szállás, tanterem, oktató).

A folyamat gyorsítására elsősorban az állami költségvetés által biztosított külső források, illetve a kidolgozott és jelenleg is alkalmazott elvek szolgálnak.

Az elvek kidolgozása rövid távon, a bevezetés illetve az aktuálisan szükséges változtatások folyamatosan, közép és hosszú távon végezhető el.

2.7.

Szintén problémákkal küzd a **vezető kiválasztási-, kiképzési- és továbbképzési rendszer**, annak további fejlesztése szükséges.

A jelenlegi büntetés-végrehajtás működőképességét elsősorban a személyzet elhivatott, olykor önfeláldozó tevékenysége biztosítja. Tekintettel arra, hogy folyamatos válságmenedzselésre van szükség — miközben fejlesztési feladatokat is meg kell oldani — nélkülözhetetlen a megfelelően működő vezető kiválasztási, -képzési és továbbképzési rendszer kidolgozása.

A feladat annak elérése, hogy a meglévő, arra rátermett személyek számára a különböző szintű vezetői megbízások elérhetőek legyenek, átlátható és teljesíthető kritériumrendszer és tematika alapján.

A vezetői kiválasztásnak és képzésnek voltak hagyományai, ezek azonban a fenti kritériumoknak nem mindenben feleltek meg.

Intézményesen biztosítani kell a már hivatalban lévő vezetők számára elsősorban külső szervezetek, szakértők bevonásával a vezetéshez szükséges legkorszerűbb ismeretek és képességek megszerzésének lehetőségét.

Az ütemezés rövid és középtávon célszerű.

2.8.

Támogatási rendszert kell kidolgozni a **speciális szakismeretekkel rendelkező dolgozók** számára

A bv. szervezetnek szüksége van magasan képzett, speciális felkészültségű szakemberekre, akik közül a munkaerőpiaci verseny miatt a jelenlegi kondíciók között kevesen jelentkeznek felvételre. Ebben a helyzetben a meglévő specialisták megtartása, illetve kinevelése érdekében saját, szervezeten belüli támogatási rendszert kell kidolgozni.

A leggyakrabban alkalmazott specialistáknál (orvos, jogász, közgazdász, pszichológus, pedagógus, mérnök) a civil továbbképzési követelmények olyan folyamatos továbbképzési formákat írnak elő, melynek hiányában nem csak a tudásuk, hanem a diplomájuk is „elavul”.

Indokolt tehát egy mindenki által elérhető tanulmányi szerződési rendszer kialakítása és ennek központi finanszírozása. Az állománymegtartó képességet növeli, ha a szervezet támogatja **fiatal szakembereket tudományos fokozat megszerzésében**.

A továbbképzési rendszer az orvosok esetében alapvetően megoldott, a többi szakterület vonatkozásában kidolgozást igényel. Jellemzően személyre szóló, eseti döntések vannak, amelyeket behatárolnak az anyagi feltételek. Feladat, hogy mindenki számára azonos feltételek mellett lehetővé váljon a hozzáférés és erre elkülönített keret álljon rendelkezésre.

A támogatási rendszer rövid és középtávon kidolgozható, a megvalósítás hosszú távú feladat.

2.9.

Támogatási rendszert kell kidolgozni **a személyzet idegen nyelvi képzésére.**

A nyelvi képzés alapvető fontosságú a nemzetközi tájékozódás szempontjából, a kapcsolattartás és a nemzetközi szakirodalom megismerése érdekében, elsősorban a vezető beosztásúak számára. A nagyszámú külföldi fogvatartottal való kommunikáció érdekében a beosztott állomány alapfokú képzése is indokolt.

A támogatási rendszer kidolgozásának öt pillére van:

- az önálló tanulás anyagi támogatása,
- a kulcsbeosztású szakemberek nyelvképzésre beiskolázása,
- pályázati rendszer a nyelvvizsgadíjak visszafizetésére,
- az alapfokú idegen nyelvi kommunikációs ismereteket nyújtó tanfolyamok szervezése a helyi szükségleteknek megfelelően,
- a nyelvtudás anyagi elismerése

A célok közül az eddigi gyakorlat során mindegyik megvalósult, azonban a hatékonyság, az elérhetőség nem megfelelő. Különösen nagy gondot okoz a Rendőrtiszti Főiskola hallgatói számára előírt nyelvvizsga-követelmény.

A támogatási rendszer lényege, hogy a saját erőt pályázati rendszer útján a büntetés-végrehajtás kiegészítene.

Ütemezés: rövid és középtávon

3. Fogva tartási program

A fogva tartási program a **biztonsággal és a körletek működésével** kapcsolatos tevékenységeket érint.

3.1.

Fegyverzetkorszerűsítés véghezvitelét a rendszeresített **fegyverzet** folyamatban lévő cseréjével kell elérni. A rendvédelmi feladatokhoz illeszkedően a nagy hatótávolságú és hatékonyságú fegyverek helyett differenciáltan alkalmazható, elsősorban „megállító hatású” eszközök álljanak rendelkezésre.

Ennek megfelelően a meglévő fegyverzet egy részének kivonása, újak vásárlása, az állomány kiképzése, a szervizháttér biztosítása adódik feladatként, rövid távon.

3.2.

A biztonságtechnika korszerűsítése keretében a folyamatban lévő korszerűsítés folytatásával a biztonsági rendszerek jelenleg meglévő gyenge pontjait kell erősíteni, **az élőerő és a technikai védelem arányát optimalizálni**.

Konkrét feladat a többkörös, digitalizált biztonságinformációs rendszer védelmi pontok és vonalak, eljárások és eszközök rendszerbe állítása, rendszerszemléletű és megerősített kialakítása.

Ütemezés: rövid távon: biztonsági-információs rendszer
                  hosszú távon: védelmi pontok, egyes eszközök
                  közép-hosszú távon: védelmi vonalak, egyes eszközök

3.3.

A **fogvatartotti szállító járművek** vonatkozásában tovább kell folytatni a folyamatban lévő korszerűsítést, el kell érni, hogy a járművek többségének felépítményei a védelmi funkcióknak az eddiginél jobban megfeleljenek és régióként rendelkezésre álljanak páncélozott speciális járművek, valamint a légi szállítás feltételeinek megteremtése (helikopter).

Ütemezés: közép-hosszú: páncélozott járművek, felépítmény-csere
                  hosszú: légi szállítás

3.4.

További feladat az **integrált rend-katasztrófa védelmi hírrendszerhez** történő csatlakozás feltételeinek megteremtése, ennek keretében a területén szükséges együttműködés, vezetés-irányítás folyamatosságának biztosítása, a külső rendszer változásával összhangban, a vonatkozó vezetési-szervezési rendszer változtatásával.

Ütemezés: középtávon

3.5.

Központi kutyatelepet kell létrehozni olyan központi ellátó rendszer kialakítása céljából, amely a szolgálati kutyák beszerzését, szaporítását, képzését, vizsgáztatását, a személyzet képzését, továbbképzését, vizsgáztatását hajtja végre.

Ebből adódó feladat a telep létrehozása, infrastruktúra kialakítása, módszertan kidolgozása, képzett személyi állomány biztosítása.

Ütemezés: közép és hosszú távon

3.6.

Szemléletváltásra van szükség a **dinamikus biztonság elveinek és gyakorlatának általánossá tétele érdekében**. El kell fogadtatni a személyi állománnyal, hogy a biztonsági tevékenység alapja a **tudatos kommunikáció, az interakciók sűrűsége és szervezett volta**. Az intézet rendje és biztonsága alapesetben a fogvatartottak közötti jelenléttel, megismerésükkel, hiteles magatartással, a konfliktusok szakszerű kezelésével teremthető meg.

Ennek érdekében a biztonsági tevékenységre vonatkozó szabályozást felül kell vizsgálni a dinamikus biztonság tükrében. Kapcsolódó feladat a személyzet ilyen irányú képzése, oktatása, az ehhez szükséges módszertani anyagok kidolgozása.
Ütemezés: rövid távon

3.7.

Speciális biztonsági csoportokat (SBCS) kell létrehozni. Ezek feladata az országos intézetek napi tevékenységében, azok időszakos tevékenységei és egyes események kezelése során olyan feladatok szakszerű elvégzése, amelyek során nem célszerű a körletfelügyelet közvetlen részvétele, vagy az általános képzettség nem elegendő. Indokolt egy központi gyors reagálású SBCS létrehozása is, amely az intézeti SBCS-n kiképzésében is részt vesz.

Feladatként adódik az SBCS-k megalakítása az országos intézetekben és az OPK alárendeltségében. Kiképzésük különösen a kényszerítő eszközök alkalmazása, a biztonsági intézkedések végrehajtása tekintetében fontos. Szükséges megkülön-

böztető egyenruházat és speciális felszerelés rendszeresítése, a gyors reagálású SBCS esetén megfelelő járművek biztosítása.

Ütemezés: rövid és középtávon

3.8.

A **heti körszállítás** a BFB területén végrehajtásra kerülő feladatainak racionalizálása is szükségyszerű. A körszállítás során felmerülő adminisztratív, logisztikai feladatokhoz, a személyzet és a fogvatartottak minimális biztonsági, elhelyezésbeli szükségleteihez alkalmazkodó rendszer kialakítása.

Ezen belül megoldandó az BFB „jobb csillag” II.–III. osztályán vizesblokkos, padokkal ellátott szállítózárkák kialakítása, az adminisztratív és fogvatartotti mozgással járó tevékenységek hatásköri és fizikai (térbeli) szétválasztása, ez utóbbi „egyirányúvá” tétele. Feltétlen szükséges a szállítójárművek mozgásának, parkolásának racionalizálása.

Ütemezés: rövid távon

4. Foglalkoztatási program

A foglalkoztatási program a **fogvatartottak kezelésével**, fogvatartottakkal kapcsolatos tevékenységek (képzés, szakképzés, oktatás, munkáltatás, terápia stb.) rendszerének kialakításával és működtetésével kapcsolatos.

4.1

Az egész foglalkoztatási program szempontjából alapvető a **klasszifikációs rendszer** kidolgozása, központi kivizsgáló és rehabilitációs intézet létesítése.

Az európai tendenciáknak megfelelően átlátható klasszifikációs rendszer — és ezek alapján a fogvatartottak speciális csoportjainak kezelése — kerül kidolgozásra. A jogerős bírói ítélet megszületése után a fogvatartottat a Központi Kivizsgáló és Rehabilitációs Intézetbe szállítják. Itt történik a fogvatartottak egészségügyi, pszichológiai vizsgálata, valamint egy ún. „klasszifikációs teszt” lekérdezése,

amely a fogvatartottak droggal, alkohollal, suicidummal, agresszivitással stb. kapcsolatos rizikófaktorait méri fel.

Amennyiben a fogvatartott valamelyik kategóriában veszélyeztetett, ez a személyi anyagában bejegyzésre kerül. A továbbiakban ez segíti a fogvatartott biztonsági-, kezelési-, munkáltatási stb. csoportokba sorolását és a velük való bánásmódra is vélhetően pozitívan hat.

Azon fogvatartottaknak, akik valamely szempontból veszélyeztetettek, a teszt szerint felajánljuk a speciális csoportokban való részvétel lehetőségét is (drog, alkohol, addiktok, szexuális bűncselekmények elkövetői).

Jelenleg a magyar büntetés-végrehajtásban a klasszifikációs eljárást az intézetek befogadási és foglalkoztatási bizottságai végzik, sokszor nem megbízható és esetleges információk alapján. (Kivétel a KBK-ra helyezett köre.)

Szükséges egy hatékonyabb rendszer bevezetése, összekötve a felkészítő részlegek tevékenység körének átvételével.

Az intézet teljes egészében átvinné a felkészítő részlegek funkcióját, ugyanakkor, mivel a speciális fogvatartotti csoportok is „feltárára” kerülnek, hatékonyabban működne, mint a jelenlegi rendszer (speciális kezelési programok).

4.2.1.

A fentebb részletezett klasszifikáció rendszeréhez kapcsolódik a **speciális célcsoportokra vonatkozó programok** kidolgozása.

A büntetés-végrehajtás a jelenlegi kondíciók (tárgyi–személyi feltételek, költségvetés szűkös volta) mellett önállóan nem képes a zsúfolt létszámhoz igazodó, egyénre szabott, változatos programok bővítésére, ezért törekszik arra, hogy különböző intézmények, civil szervezetek, speciálisan képzett szakemberek bevonásával pályázatok útján közösen teremtsen meg a programok feltételeit.

A kezelés szempontjából a legfőbb célunk a fogvatartottak különböző célcsoportjaira kialakított, egyéniesített programok létrehozása. A kezelés szempontjából az alábbi **célcsoportok élveznek prioritást:**

üv

- a) Fiatalkorú elítéltek (nők, férfiak külön csoportjára kidolgozva)
- b) Felnőtt korú elítéltek (nők, férfiak külön csoportjára kidolgozva)
- tényleges életfogytiglanra ítélték,
  - EVSZ-esek,
  - elsőbűntényes, nem erőszakos bűncselekményt elkövetők,
  - 5 év feletti ítélettel rendelkező, életellenes bűncselekményt elkövetők,
  - drogosok,
  - alkoholosok,
  - gyógyító-nevelő csoportok,
  - szexuális bűncselekményt elkövetők,
  - csökkent munkaképességűek,
  - alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők,
  - szakképzetlenek,
  - szabadulás előtt állók
- c) Előzetesen letartóztatottak
- fiatalkorúak (nők, férfiak csoportja)
  - felnőttkorúak

d) Idegenrendészeti őrizetesek

A fogvatartottak kezelésében részt vevő személyzet felkészítése (nevelők, szociális előadók, pszichológusok, biztonsági felügyelők)

- tréningek,
- továbbképzés,
- személyiségfejlesztés (önismereti csoportok),
- szakmai gyakorlatok, tapasztalatcsere

A fenti célcsoportokra az alábbi témakörökben szükséges a speciális programok kidolgozása:

- a) komplex oktatási, képzési, foglalkoztatási programok,
- b) egészségnevelés,

- c) szabadulásra felkészítés (valamennyi fogvatartottat célszerű e programba bevonni),
- d) terápiás programok (agresszió oldás, suicid csoport, drogosok, személyiségzavarosok),
- e) önképzés, öntevékenység (magántanulói programok fejlesztése, nyelvtanulás, szakköri programok bővítése),
- f) életvitel, világnézet, vallás

4.2.2.

A fogvatartottak összetételének, **szociológiai és kriminológiai jellemzőinek megismerése** — tudományos kutatás formájában — hozzájárul a szakmai munka stratégiai irányainak kidolgozásához, a források költséghatékony elosztásához, a biztonságos fogva tartás körülményeinek kialakításához, különös tekintettel a speciális csoportok, rezsimek iránti igény felméréséhez. Közvetve hat a büntetés-végrehajtás rehabilitációs céljainak megvalósításához, mivel a fogvatartotti programok tervezésénél fokozottan figyelembe lehet venni a fogvatartotti állomány társadalmi és kriminológiai állapotát. További cél a tudományos igénnyel gyűjtött empirikus „nyersanyag” felhalmozása, mely kielégítheti a büntetés-vérbehajtás felé érkező, a fogvatartottakra vonatkozó és a statisztikai nyilvántartási rendszerben nem szereplő adatok iránti (tudományos, média stb.) érdeklődést.

Mindennek érdekében feladat egy legalább 1000 fős, a teljes fogvatartotti populációra reprezentatív mintán kvantitatív, matematikai-statisztikai módszerekkel (SPSS vagy más statisztikai program által) feldolgozható **adatbázis létrehozása**, amely képes a fogvatartottakkal kapcsolatban leggyakrabban felmerülő többváltozós elemzést kívánó kérdések, bontások megoszlások megadására. A **fogvatartotti felméréseket rendszeressé kell tenni** (öt évenként), hogy ne csak statikus, hanem dinamikus képet is kaphassunk a fogvatartotti állományról.

A büntetés-végrehajtás adatgyűjtő- és szolgáltató rendszere alapvetően a működés funkcionális igényeire tervezett. Ezért sok olyan adat nem elérhető (vagy nem pont azt méri, vagy nem megfelelő bontásban), amely esetleg felmerülő szakkérdésekben (pl.: önkárosító magatartás, hosszú tartamú szabadságvesztés, romák stb.) gyors és több szempontú elemzést igényel. Ezen esetekben az intézetektől megkért statisztikai adatok bekérése idő- és munkaiigényes, sokszor nem is áll rendelkezésre pontosan olyan adat, amire szükség van.

4.3.

A **rezsimszabályokat a progresszivitás** elvére kell alapítani. A büntető jogszabályok módosítása során napirenden van a büntetés-végrehajtási törvény kidolgozása. A tervezet különösen nagy hangsúlyt helyez a progresszivitásra alapuló rezsimszabályok kidolgozására.

Az új Btk. kidolgozásával kapcsolatban két, a bv.-t alapvetően érintő alternatíva van:

- megtartja a szabadságvesztés jelenlegi fokozatos rendszerét;
- a másik alternatíva az, hogy csak a szabadságvesztés végrehajtásának tartamát határozza meg, a belső differenciálást a bv.-re bízva

Mindkét esetben lényeges, hogy megfelelő rizikó és szükséglet alapú klasszifikáció szerint kerüljenek a börtönrezsimek megszervezésre.

E projekt kapcsolódik a klasszifikáció és a speciális célcsoportok programjai területén leírtakhoz, projektben foglaltakhoz.

Ütemezés: közép-hosszú távon

4.4

Az **oktatási és szakképzési programok hozzáférési lehetőségeit** folyamatosan bővíteni kell a fogvatartottak műveltségi szintjének és munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a szabadulás utáni beilleszkedés elősegítése érdekében.

A célcsoportokra orientált kezelési programok mellett indokolt, hogy az alkotmányban, illetőleg a bv. törvényben megfogalmazott tanuláshoz való jog feltételei generálisan minden fogvatartott részére hozzáférhetőek legyenek, a büntetés-végrehajtási fokozatra való tekintet nélkül.

Az eddigi rendszer ezt csak a fogvatartottak mintegy 10 %-a számára biztosította, a szakmai képzés tekintetében elsősorban külső forrásokból. A képzési rendszer már a civil oktatási rendszer szabályai szerint, annak részeként működik. Ez mindenképpen fenntartandó, illetve bővítendő annak ellenére, hogy várhatóan egyre kevésbé állnak külső források rendelkezésre.

Ütemezés: rövid távon szinten tartás, hosszú távon fejlesztés

4.5.

A fogvatartottak felkészültségének megfelelő **új munkáltatási formákat** kell kidolgozni. A jelenleg két egymástól igen eltérő foglalkoztatási szervezet (költésigvetési, kft.) közelítési lehetőségeinek felülvizsgálata annak érdekében, hogy az erre a célra fordított költségvetési támogatások nagyobb hatékonysággal tegyék lehetővé a fogvatartottak képességei és szükségletei szerinti munkáltatását.

A munkáltatási lehetőségekből fakadó **szakképzés feltételeinek szélesebb körű biztosítása** mellett a szakképzés kibővítése, abban részt venni nem tudó illetve nem kívánó fogvatartottak részére — értelmes munka lehetőségének biztosítása, a jelenlegi szabályok szerinti munkakötelezettség fenntartása mellett.

A munkáltatási rendszer folyamatosan keresi azokat a megoldásokat, amelyek a fentieknek megfelelnek. Vizsgálni kell, hogy a különböző formában működtetett munkáltatásnak milyen előnyei és hátrányai vannak, illetve lennének.

Ütemezés: közép- és hosszú távon

5. *Intézetfejlesztési program*

A magyar bv. intézetrendszere **sem kapacitásában, sem differenciáltságában** nem felel meg a korszerű követelményeknek. Az elmaradt felújítások és fejlesztések miatt hosszú távon a válságmenedzselés mellett az új létesítmények építésével **korlátozott mértékű modernizáció tűzhető ki célként.**

A 2072/1998. Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően a fejlesztés három pilléren nyugszik:

- előzetesen letartóztatottak férőhelyeinek növelése,
- fiatalok és nők lakóhelyhez közelebbi elhelyezése,
- fegyházak korszerűsítése

5.1.

A megvalósítás során a **Veszprém megyei új bv. intézet létesítése** az egyik legfontosabb feladat. Az önkormányzattal közösen kiválasztott építési területet megvásároltuk a Honvédelmi Minisztériumtól. A Veszprém—Kádártai út mellett 5,5 hektárt vásároltunk meg az intézet és 15 szolgálati lakás építésének céljára. A telek vételára 30 M Ft.

Az építési, engedélyezési eljáráshoz szükséges volt a terület rendezési tervének módosítása, amelyet a városi képviselő testület elfogadott. Az elfogadott Általános rendezési terv, illetve a büntetés-végrehajtás szakemberei által összeállított tender alapján nyílt közbeszerzési pályázatot írtunk ki a tervezésre, a kiviteli tervek elkészítési határideje 2001. február 28-a.

A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési pályázatot 2001 márciusában hirdetjük meg, a kivitelezés műszaki időtartama mintegy 2 év.

A beruházás mintegy 170 fő fogvatartotti férőhelybővítést jelent és eleget tudunk tenni az állampolgári jogok országgyűlési biztosa által tett ajánlásoknak.

5.2.

További kiemelt feladat a kormányhatározat szerint a **fiatalkorúak elhelyezése**. A fiatalkorúak elhelyezésére Dél-Magyarországon 50, Északkelet-Magyarországon 100 új férőhelyet kell létesíteni.

Az Igazságügyi Minisztérium vezetésének iránymutatása alapján — a kiemelt prioritást figyelembe véve — az alábbiak szerint tervezzük a megvalósítást:

- a) Dél-magyarországi intézet **50 férőhellyel Pécssett**, a jelenlegi bv. intézet udvarán. A tulajdonunkban levő terület alkalmas a különálló, de funkcionálisan kapcsolódó körlet megépítésére. 2001. évben készítjük el a tervezési pályázati kiírásokat. A kiviteli tervek engedélyeztetése során számítanunk kell arra, hogy az intézmény kiemelt műemléki környezetben található, amely mind a szakhatósági egyeztetésekre, mind a kivitelezések költségeire jelentős többlet terhet ró.
- b) Északkelet-Magyarországon egy **100 fős körlet** megépítése a jelenlegi **miskolci intézet „B” objektumának** területén. Ez utóbbi beruházást indokolja, hogy itt rendelkezünk a legtöbb, már meglévő tárgyi feltétellel. Az utak, közművek, biztonsági kerítés rendelkezésre állnak, terveink szerint a BAZ Megyei Bv. In-

tézet „B” objektumát — a meglévő négyemeletes épületet — teljes építészeti átalakítással alkalmassá tehetjük fiatalkorúak fogva tartására.

A két évre tervezett, 2002 márciusi befejezési határidejű beruházási program része az intézet „A” objektumának részleges átalakítása. Az átalakítással további kb. 60 felnőtt korú fogvatartott elhelyezésére nyílik lehetőség.

c) **Budapest közigazgatási határán belül 100–150 fős fk. intézet létesítése.**

A beruházás megvalósításához ebben a régióban rendelkezünk a legkevesebb tárgyi feltételekkel, ugyanis a tervezett fiatalkorúak intézete mintegy 4,5–5 ha zöldmezős ingatlant igényel. Ekkora terület jelenleg nem áll a bv. rendelkezésére, esetleges vásárlás esetén a szükséges rendezési tervek módosítása, azok elfogadtatása rendkívül időigényes, ezen a téren szerzett tapasztalataink szerint meghaladhatja az egy évet is.

5.3.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bv. Intézet 64 férőhelyes bővítményének műszaki engedélyezési és kiviteli terve a korábbi években elkészült, a beruházás előkészítése megtörtént.

A kivitelezés a pályázati kiírást követően megkezdődik 2001-ben, s 2003 tavaszán befejeződik.

5.4.

A kormányhatározat szerint a meglévő épületek szerkezeti átalakítása érdekében évente 100–100 fő fogvatartott férőhelyének korszerűsítését kell végrehajtani. Ennek a programpontnak az értelmében folytatódik a sopronkőhidai épületrekonstrukció. A következő, II. számú épületszárny beruházásának előkészítése megtörtént, a kivitelezés 2001-ben folytatódik. Az évenkénti 300 M Ft pénzügyi keret egy épületszárny rekonstrukcióját teszi lehetővé. Az intézeti teljes rekonstrukció befejezése 3 év múlva várható.

5.5.

A Szegedi Fegyház és Börtön férőhely bővítése, amely az intézet Dorozsmai úti objektumának átalakításával valósítható meg.

Az engedélyezési tervek elkészítése után a kivitelezésre közbeszerzési pályázatot írtunk ki. A tényleges kivitelezés 2001-ben kezdődhet meg és várhatóan 2002-ben befejeződik.

Az átalakítás során alapterületi átépítésre, szociális helységek kialakítására, új elektromos és gépészeti hálózatok építésére kerül sor. A megváltozott funkcióknak megfelelően zárkaajtók és biztonsági ablakok kerülnek elhelyezésre a szükséges statikai megerősítések után. A várható férőhelybővítés mintegy 210 fő elhelyezési létszámot jelent, s a ténylegesen életfogytiglanra ítélték speciális körletrészének költségkímélő megvalósítására a beruházás befejezését követően kerülhet sor.

5.6.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézet férőhely bővítése. Az intézet bővítése érdekében a szomszédos ingatlanok megvásárlását és a büntetés-végrehajtás részére történő átadását a Polgármesteri Hivatal biztosítja.

Az erre vonatkozó szóbeli megállapodás létrejött, a vételhez szükséges pénzügyi forrás rendelkezésre áll. Jelenleg a kisajátítások lebonyolítása történik. A bővítéshez szükséges tervezési munkák finanszírozhatóak 2001-ben, az építőipari kivitelezés 2003-ban kezdődhet meg.

5.7.

A Budapesti Fegyház és Börtön rekonstrukciója a „B” objektum beléptető épületének megépítésével folytatódik, a kivitelezés 2001-ben be is fejeződik.

Az ún. „bal csillag” épület tervezése és kivitelezésének megkezdése a jövő évi feladat. Ebben az épületrészben van a szállító körlet, amelynek átalakítása az ott kialakult zsúfoltság miatt nem halasztható tovább. A további években a pénzügyi lehetőségek függvényében folytatódhat a teljes intézetre kiterjedő rekonstrukció.

5.8.

A további beruházási munkák **az intézet működőképesség-fenntartását** szolgálják. Így Állampusztán kazán, Győrben konyha és kazán, Egerben részben kazán-rekonstrukciót tervezünk. A Fővárosi Bv. Intézet II. objektumának alagsori átépítése az intézeti beléptetés biztonsága érdekében szükséges.

V.

A bv. jövőben alkalmazandó kulcsmutatói

Kulcsmutató: az a számszerű érték, mérési segédeszköz, amellyel a szervezet működésének egyes funkciói objektívebb módon mérhetőek, jellemezhetőek.

A kulcsmutatók alkalmazhatók a büntetés-végrehajtás működésének egészére, illetve egyes szervezeti egységekre, valamint programokra, projektekre vonatkozóan.

A kulcsmutatók bevezetésével és alkalmazásával az éves tevékenység mind a büntetés-végrehajtás egésze, mind pedig egyes intézetek vonatkozásában objektívebben mérhetővé válna. Az éves feladatok egy része számszerűsítve is meghatározásra kerülne, a tendenciák egyértelműen kimutathatóvá válnának.

Alkalmazandó kulcsmutatók

1) Törvényesség:

a) jogtalan fogva tartás (szabadítás) {esetszám}

— bv. hibájából

— nem a bv. hibájából

b) előállítás elmulasztása {esetszám}

— bv. hibájából

— nem a bv. hibájából

— objektív okból (pl. eü. probléma)

2) Végrehajtás rendje és biztonsága:

a) fogolyszökés {arányszám}

súlyszám: IV. bizt. csop. = 400

III. bizt. csop. = 300

II. bizt. csop. = 200

I. bizt. csop. = 100

számítás:

$$\frac{\text{szökést elkövetettek száma} \times \text{súlyszám} \times 10.000}{\text{átlagos éves fogvatartotti létszám}}$$

b) terrorcselekmény, {esetszám}
eset — résztvevők száma

c) fogolyzendülés {esetszám}
eset — résztvevők száma

d) fegyelmi index {arányszám}

ft. által elk. fegy. véts. száma x 10.000
átlagos éves fogvatartotti létszám

3) **Működés:**

a) telítettség {arányszám}

$$\frac{\text{év végi létszám}}{\text{év végi norma szerinti férőhely}} \times 100$$

b) munkáltatás {arányszám}

$$\frac{\text{kvt.-nél + kft.-nél foglalkoz. átl. éves állományi létszám}}{\text{elítéltek éves átlagos létszáma}} \times 100$$

c) szervezetszerű oktatásban résztvevők száma {arányszám}

ca) iskolai oktatásban:

$$\frac{\text{beiratkozott tanulók száma}}{\text{ft. éves átlagos létszáma}} \times 100$$

cb) szakképzésben részt vevők:

$$\frac{\text{beiratkozott tanulók száma}}{\text{ft. éves átlagos létszáma}} \times 100$$

- d) speciális csoportba soroltak {arányszám}
 speciális csoport: – felkészítő részleg
 – gyógyító-nevelő csoport
 – KBK
 – EVSZ
 – átmeneti csoport
 – prevenciós csoport
 – szabadításra felkészítő csoport

$$\frac{\text{csoportba tartozók összlétszáma XII. 31-én}}{\text{ft. létszáma XII. 31-én}} \times 100$$

- e) zárkán kívüli programokkal töltött idő {átlagosan/nap} (mintavétel alapján heti időintervallum)

$$\text{zárkán kívüli idő} - \text{munkaidő} = 8 \text{ óra} =$$

- f) különböző jogcímenek kedvezményként engedélyezett ideiglenes intézetelhagyás {arányszám} (kimaradás, eltávozás, r. tartamú eltávozás, látogató intézeten kívüli fogadása)

fa)
$$\frac{\text{összesen engedélyezett eset}}{\text{összes kedvezményezett fő}} \times 100$$

fb)
$$\frac{\text{összesen engedélyezett kedvezm. fő}}{\text{átlagos elítéltlétszám}} \times 100$$

4) Személyzet:

- a) feltöltöttség: {arányszám}

$$\frac{\text{szervezet teljes személyzetének létszáma}}{\text{rendszeresített státus}} \times 100$$

b) fluktuáció {arányszám}

$$\frac{\text{belépők} + \text{szervezettől távozók száma adott évben}}{\text{rendszeresített létszám}} \cdot 100$$

c) fogvatartottakkal közvetlenül foglalkozók

ca)
$$\frac{\text{fogvatart. közv. fogl. létszáma}}{\text{tényleges létszám}} \cdot 100$$

cb)
$$\frac{\text{fogvatart. közv. foglalkozók}}{\text{fogvatartottak átlagléttszáma}} \cdot 100$$

d) terhelési mutatók {arányszám}

da)
$$\frac{\text{túlmunkára kötelezettek száma}}{\text{állományi létszám}} \cdot 100$$

db)
$$\frac{\text{kifizetett túlórák száma}}{\text{túlmunkára kötelezettek száma}}$$

e) egészségügyi állapot {arányszám}

$$\frac{\text{keresőképtelen napok száma összesen}}{\text{átlagos áll. létszám} \cdot \text{éves munk. száma}} \cdot 100$$

5) Gazdálkodás:

a) makroszintű mutatók {arányszám}

aa)
$$\frac{\text{személyi juttatás}}{\text{összes kiadási előirányzat}} \cdot 100$$

$$\text{ab) } \frac{\text{dologi kiadás}}{\text{összes kiadási előirányzat}} \times 100$$

$$\text{ac) } \frac{\text{felhalmozási kiadás}}{\text{összes kiadási előirányzat}} \times 100$$

$$\text{ad) } \frac{\text{bevételi előirányzat}}{\text{összes kiadási előirányzat}} \times 100$$

$$\text{ae) } \frac{\text{bevételi előirányzat}}{\text{dologi kiadás}} \times 100$$

b) likviditási helyzet

$$\text{ba) } \frac{\text{adósságállomány}}{\text{dologi kiadás}} \times 100$$

$$\text{bb) } \frac{\text{követelések}}{\text{dologi kiadások}} \times 100$$

c) értékcsökkenés

a bv. számlarendjének kiadásáról szóló hatályos 1-1-10/2000. sz. OP intézkedés alapján, az értékcsökkenés elszámolása során alkalmazandó leírása kulcsok alapján

d) napi fogva tartás szűkített költségei:

$$\frac{\text{személyi + dologi kiadások előirányzata}}{\text{bv. őrizetében lévő ft. összes élelm. létszám}} = \text{Ft/fő/nap}$$

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁGA

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

	<i>Telefon</i>
Dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy országos parancsnok	301-83-00
Csóti András bv. dandártábornok országos parancsnok általános helyettese	301-82-00
Varga Valéria bv. dandártábornok országos parancsnok gazdasági helyettese	301-8160
Dr. Kiss Imre hivatalvezető	301-82-11
Dr. Gulyás Lajos bv. ezredes titkársági osztály vezető	301-81-12
Dr. Sárdi Miklós bv. alezredes stratégiai, tudományos és nemzetközi osztály vezető	301-81-02
Dr. Müller Anikó bv. ezredes jogi osztály vezető	301-81-61
Zoltánné Gelencsér Zsuzsa bv. alezredes informatikai osztály vezető	301-82-04
Kovács Emil bv. alezredes munkabiztonsági főfelügyelő	301-83-49
Dr. Lipták László bv. ezredes személyügyi és szociális önálló osztály vezető	301-83-82

Telefon

Bujáki Ildikó sajtó- és kommunikációs önálló osztály vezető	301-83-15
Csorba György bv. ezredes ellenőrzési, fegyelmi és bejelentések önálló oszt. vez.	301-82-61
Semegi Attila bv. alezredes gazdasági társaságok koordinációs önálló oszt. vez.	301-82-66
Boglyasovszky Csaba bv. ezredes biztonsági főosztály vezető	301-83-73
Dr. Németh Gyula bv. ezredes biztonsági főosztály, felügyeleti osztály vezető	301-81-35
Frank Tibor bv. ezredes biztonsági főosztály, mb. ügyeleti osztály vezető	301-81-46
Dr. Heylmann Katalin bv. o. ezredes egészségügyi főosztály vezető	301-81-16
Dr. Kapeller Magdolna bv. o. ezredes egészségügyi főosztály, egészségügyi szakigazgatási oszt. vez.	301-83-74
Dr. Németh Mihály ka. egészségügyi főosztály, közegészségügyi és foglalkozás-egészségügyi oszt. vez.	301-83-17
Garami Lajos bv. ezredes fogvatartási ügyek főosztály vezető	301-81-26
Bereczki Zsolt bv. őrnagy fogvatartási ügyek főosztály programszervezési és foglalkoztatási osztály vezető	301-81-29

Telefon

Dr. Kiss Katalin bv. őrnagy fogvatartási ügyek főosztály büntetés-végrehajtási igazgatási osztály vezető	301-83-61
Kovács László bv. alezredes pénzügyi és gazdasági főosztály vezető	301-81-51
Varga Tiborné bv. százados pénzügyi és gazdasági főosztály költségvetési és pénzügyi osztály vezető	301-82-12
Tamás Zoltánné bv. alezredes pénzügyi és gazdasági főosztály közgazd.- létszám- és bérgazd. osztály vezető	301-82-59
Tomsics József bv. alezredes pénzügyi és gazdasági főosztály ellátási, üzemeltetési és technikai osztály vezető	301-81-54
Ocsovai Gábor bv. alezredes műszaki, beruházási és vagyonkezelési főosztály vezető	301-81-31
Dr. Petheó Klára ka. műszaki, beruházási és vagyonkezelési főosztály vagyonkezelési osztály vezető	301-82-64
Czinege István ka. műszaki, beruházási és vagyonkezelési főosztály beruházási és fejlesztési osztály vezető	301-83-87
Szécsi István bv. ezredes védelmi önálló osztályvezető	301-81-40
Hegyes András BVDOSZ elnöke	301-83-59

**ORSZÁGOS
BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZETEK**

Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 6337 Állampuszta

Telefon: 06-78-407-684

06-78-407-847

06-78-407-860

Kucsera Pál bv. dandártábornok
parancsnok

Tel.: 06-78-407-950

Balassagyarmati Fegyház és Börtön

Cím: 2660 Balassagyarmat, Madách u. 2.

Telefon: 06-35-300-255

06-35-300-826

Kertész Sándor bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-35-300-974

Baracscai Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 2741 Baracska, Pf. 2.

Telefon: 06-22-454-023

Kéthelyi Péter bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-22-454-097

Budapesti Fegyház és Börtön

Cím: 1108 Budapest X., Kozma u. 13.

Telefon: 264-26-57

264-26-58

264-26-59

Dr. Huszár László bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 431-02-83

Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete

Cím: 2313 Tököl, Ráckevei u. 2-6.

Telefon: 06-24-479-115

06-24-489-700

Illés László bv. alezredes
mb. igazgató

Tel.: 06-24-489-701

Fiatalkorúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézete

Címe: 6001 Kecskemét, Wéber Ede u. 2.

Telefon: 06-76-485-300

Tüske János bv. ezredes
igazgató

Tel.: 06-76-483-783

Kalocsai Fegyház és Börtön

Cím: 6301 Kalocsa, Szent István király u. 26.

Telefon: 06-78-461-024

06-78-461-824

Mácsai Ferenc bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-78-461-622

Márianosztrai Fegyház és Börtön

Cím: 2629 Márianosztra, Pálosok tere 1.

Telefon: 06-27-370-344
06-27-370-221

Kárpáti Tamás bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-27-370-312

Nagyfai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 6750 Szeged — Nagyfa Pf. 7.

Telefon: 06-62-267-241
06-62-267-368

Csépai József bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-62-267-37

Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 2407 Dunaújváros—Pálhalma, Pf. 7.

Telefon: 06-25-286-511

Dr. Kovács István bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-25-413-454

Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön

Cím: 3981 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 35.

Telefon: 06-47-321-133

Dr. Estók József dandártábornok
parancsnok

Tel.: 06-47-321-703

Sopronkőhidai Fegyház és Börtön

Cím: 9407 Sopronkőhida, Pesti Barnabás u. 25.

Telefon: 06-99-312-170

Pantali József bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-99-310-315

Szegedi Fegyház és Börtön

Cím: 6724 Szeged, Mars tér 13.

Telefon: 06-62-477-277

06-62-477-187

Veszélka Vendel bv. dandártábornok
parancsnok

Tel.: 06-62-421-140

Váci Fegyház és Börtön

Címe: 2600 Vác, Köztársaság u. 62-64.

Telefon: 06-27-314-062

06-27-314-066

Dr. Rissai Nándor bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-27-315-724

**MEGYEI
BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZETEK**

Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 7621 Pécs, Papnövelde u. 7.

Telefon: 06-72-211-233
06-72-211-410

Berberovics László bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-72-210-153

Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 6001 Kecskemét, Mátyási u. 2.

Telefon: 06-76-483-783

Tüske János bv. ezredes
parancsnok

Telefon:06-76-483-783

Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 5701 Gyula, Béke sugárút 38. Pf. 69.

Telefon: 06-66-362-165

Dr. Huszágh József bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-66-463-064

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 3501 Miskolc, Fazekas u. 4.

Telefon: 06-46-344-937
06-46-344-837

Dr. Szalai László bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-46-506-178

Fejér Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 8003 Székesfehérvár, Szegfű Gy. u. Pf. 51.

Telefon: 06-22-515-215

Cséri Zoltán bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-22-515-210

Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 5-11.

Telefon: 475-55-00

Csere László bv. dandártábornok
parancsnok

Tel.: 475-55-03

II. objektum:

Cím: 1055 Budapest, Gyorskocsi u. 25-27.

Telefon: 201-61-65

III. objektum

Cím: 1106 Budapest, Maglódi u. 1.

Telefon: 431-63-00

Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 9021 Győr, Jókai u. 18.

Telefon: 06-96-312-566
06-96-312-587

Csitke Sándor bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-96-318-809

Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 4024 Debrecen, Iparkamara u. 1.

Telefon: 06-52-410-522

Tikász Sándor bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-52-410-522

Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 3300 Eger, Törvényszék u. 2.

Telefon: 06-30-412-722

Galambos Ferenc bv. ezredes.
parancsnok

Tel.: 06-36-412-02

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 5001 Szolnok, Dózsa Gy. u. 2. Pf. 91.

Telefon: 06-56-426-655
06-56-426-643

Dr. Sipaki Ferenc bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-56-342-642

Komárom-Esztergom Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 2501 Esztergom, Széchenyi tér 22. Pf. 17.

Telefon: 06-33-411-555

Arató Ferenc bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-33-402-400

Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 7401 Kaposvár, Kossuth L. u. 19. Pf. 27.

Telefon: 06-82-410-517

Horváth Lajos bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-82-412-148

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 4401 Nyíregyháza, Bujtos u. 5.

Telefon: 06-42-411-400

Pásztor András bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-42-411-401

Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 7100 Szekszárd, Béla tér 4.

Telefon: 06-74-312-755
06-74-312-996

Dr. Hézsely János bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-74-315-514

Vas Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 9700 Szombathely, Szily János u. 7. P.3.

Telefon: 06-94-311-380

Rákli Ferenc bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 06-94-312-148

Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 8200 Veszprém, Vár út 11.

Telefon: 06-88-591-570

06-88-591-571

Ujszászi Zoltán bv.ezredes
parancsnok

Tel.: 06-88-591-580

Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Cím: 8901 Zalaegerszeg, Várkör u. 4.

Telefon: 06-92-313-433

Dr. Rózsás János bv. alezredes
parancsnok

Tel.: 06-92-314-490

INTÉZMÉNYEK

Büntetés-végrehajtás Központi Kórház

Cím: 2313 Tököl, Ráckevei u. 2-6.

Telefon: 06-24-489-714

Dr. Kováts Imre bv. o. ezredes
főigazgató főorvos

Tel.: 06-24-489-714

Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet

Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13.

Telefon: 264-26-61

Dr. Antal Albert ph. D.
főigazgató főorvos

Tel.: 260-02-25

Központi Ellátó Intézet

Cím: 1108 Budapest, Maglódi u. 129.

Telefon: 260-70-78

Győri Zoltán bv. ezredes
parancsnok

Tel.: 260-22-62

Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja

Cím: 1108 Budapest, Újhegyi u. 9-11.

Telefon: 262-03-94

Dr. Márkus Ilona ka.
igazgató

Telefon: 261-70-11

Büntetés-végrehajtás Továbbképzési és Rehabilitációs Központja

Cím: 7275 Igal, Gábor u.6.

Telefon: 06-82-372-316

Katona József bv. alezredes
igazgató

Tel.: 06-82-372-149

Büntetés-végrehajtás Továbbképzési és Konferencia Központja

Cím: 2098 Pilisszentkereszt, Pomázi u.6.

Telefon: 06-26-347-655

06-26-547-020

06-26-547-021

Gosztonyi Péter bv. alezredes
igazgató

Tel.: 06-26-347-584

Rendőrtiszti Főiskola Büntetés-végrehajtási Tanszék

Cím: 1121 Budapest, Farkasvölgyi u.12.

Telefon: 135-43-93

Dr. Ruzsonyi Péter bv. alezredes
tanszékvezető

Tel.: 392-35-26

BÜNTETÉS-VÉGRHAJTÁSI GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK

IPARI JELLEGŰ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

DUNA MIX Kft.

Cím: 2600 Vác, Barabás Miklós u. 1.

Telefon: 06-27-314-239

Flamich Ottó bv. ezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-27-314-891

NOSTRA Kft.

Cím: 2629 Márianosztra, Pálosok tere 1.

Telefon: 06-27-370-005

Gálfi Lajos bv. alezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-27-370-005

ÁBRÁND Ágynemű Kft.

Cím: 3980 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 35.

Telefon: 06-47-321-133

Dr. Matisz János
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-47-321-133

Kalocsai Konfekcióipari Kft.

Cím: 6300 Kalocsa, Szent István király u. 26.

Telefon: 06-78-461-149
06-78-461-844

Tollas József
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-78-461-149

Alföldi Bútorgyár

Cím: 6724 Szeged, Cserzy Mihály u. 1.

Telefon: 06-62-426-679

Csapó József bv. ezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-62-426-679

Ipoly Cipőgyár

Cím: 1660 Balassagyarmat, Madách u. 2.

Telefon: 06-35-300-255

Garamvölgyi Béla bv. ezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-35-301-190

Budapesti Faipari Kft.

Cím: 1108 Bp. Kozma u. 13.

Telefon: 261-39-61

Csont Attila bv. ezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 261-39-61

Sopronkőhidai Kft.

Cím: 9407 Sopronkőhida, Pesti Barnabás u. 25.

Telefon: 06-99-312-170

Farkas György
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-99-312-170

Duna Papír Kft.

Cím: 2316 Tököl, Ráckevei u. 6.

Telefon: 06-24-479-278

Ragó Ferenc bv. alezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-24-479-278

MEZŐGAZDASÁGI JELLEGŰ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

Annamajori Kft.

Cím: 2471 Baracska — Annamajor

Telefon: 06-22-454-023
06/22-454-023

Dr. Molnár István bv. ezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-22-454-099

Állampuszta Kft.

Cím: 6327 Állampuszta

Telefon: 06-78-407-860

Schneider Gyula bv. alezredes
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-78-407-877

Pálhalmai Agrospeciál Kft.

Cím: 2407 Dunaújváros — Pálhalma 1.

Telefon: 06-25-286-515

Csontos János
ügyvezető igazgató

Tel.: 06-25-286-514

2000. évben kötött BVOP szintű együttműködési megállapodások

2000. február 25-én

A Nemzetbiztonsági Hivatal és a BVOP között az egymással összefüggő állami, kormányzati feladatok végrehajtása érdekében.

2000. július 10-én

Büntetés-végrehajtási Dolgozók Országos Szakszervezeti Szövetsége és a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka és egyben a Büntetés-végrehajtás Gazdálkodó Szervezet alapító képviselője között az érdekegyeztetés és a joggyakorlás során felmerült vitás kérdések rendezésének, valamint a BVDOSZ és tagszervezetei részére a működéshez szükséges feltételek biztosítása tárgyában.

2000. szeptember 21-én

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a rendészeti fakultációs képzés céljából.

2000. szeptember 22-én

A Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a két szerv hatékonyabb együttműködéséért és a vonatkozó jogszabályokban meghatározott feladatok maradéktalan ellátása érdekében.

2000. szeptember 29-én

A BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatára és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a jogszabályokban és az állami irányítás egyéb jogi eszközeiben meghatározott feladataik maradéktalan végrehajtása érdekében.

2000. október 4-én

A Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központja és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a jogszabályokban, az állami irányítás egyéb jogi

eszközeiben és belső utasításokban meghatározott feladatok végrehajtásának kölcsönös segítése tárgyában.

2000. október 11-én

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a Szerződő Felek érdekeik teljesülése mellett együttműködnek a büntetés-végrehajtási koncepciók és programok kidolgozásában, a büntetés-végrehajtás tudományának művelésében, a büntetés-végrehajtási jog egyetemi szintű oktatásának szervezésében, valamint a fentiekhez kapcsolódó szakmai — szakember kooperáció biztosításában.

2000. október 18-án

A Lengyel Köztársaság Igazságügyi Minisztérium Börtönszolgálatok Központi Igazgatósága és a Magyar Köztársaság Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága között a közvetlen tapasztalatcsere lehetővé tétele, valamint a két szerződő fél börtönszolgálati tisztségviselői közötti közvetlen kapcsolat megteremtése céljából a szerződő felek realizálják a jövőben a szolgálati tapasztalatcserét egyéni és csoportos formában.

A büntetés-végrehajtás szervezeti rendszere

Büntetés-végrehajtási intézetek

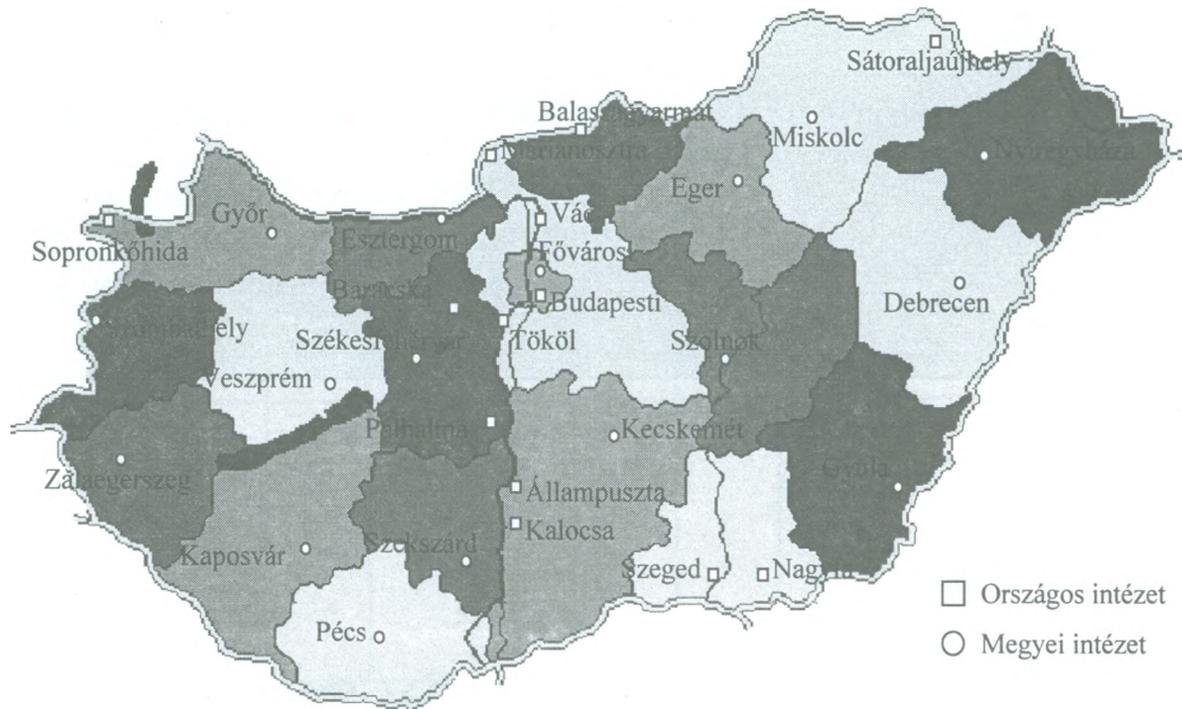
„VÉGREHAJTÓ HÁZAK” (14)	FŐVÁROSI BV. INTÉZET (1)	MEGYEI „ELŐZETES HÁZAK” (16)
--	---	---

1. Állampusztai Országos Bv. Intézet
2. Balassagyarmati Fegyház és Börtön
3. Baracskai Országos Bv. Intézet
4. Budapesti Fegyház és Börtön
5. Fiataikorúak Bv. Intézete (Tököl)
6. Fiataikorúak Regionális Bv. Intézete (Kecskemét)
7. Kalocsai Fegyház és Börtön
8. Márianosztrai Fegyház és Börtön
9. Nagyfai Országos Bv. Intézet
10. Pálhalmai Országos Bv. Intézet
11. Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön
12. Sopronkőhidai Fegyház és Börtön
13. Szegedi Fegyház és Börtön
14. Váci Fegyház és Börtön

1. sz. objektum (Nagy Ignác utca)
2. sz. objektum (Gyorskocsi utca)
3. sz. objektum (Venyige utca)

Pest megye	} kivételével minden megyében
Nógrád megye	
Csongrád megye	

A magyar büntetés-végrehajtási intézetek területi eloszlása

Büntetés-végrehajtási intézmények

1. Központi Ellátó Intézet (Budapest)
2. Bv. Szervezet Oktatási Központja (Budapest)
3. Bv. Továbbképzési és Konferencia Központ (Pilisszentkereszt)
4. Bv. Továbbképzési és Rehabilitációs Központ (Igal)
5. Bv. Központi Kórház (Tököl)
6. Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet (Budapest)
7. Rendőrtiszti Főiskola Bv. Tanszék (Budapest)

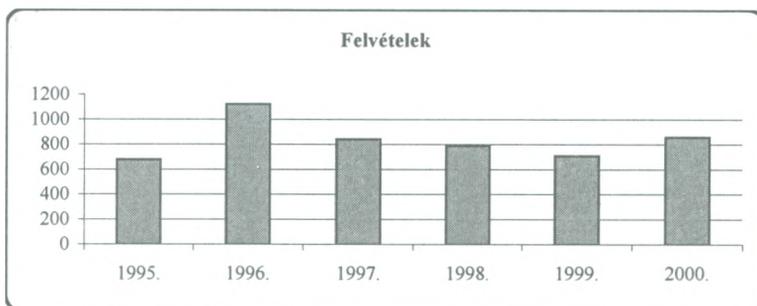
SZEMÉLYZET LÉTSZÁMA 2000. december 31.

		Tiszt	Tiszthelyettes	Közalkalmazott	Összesen
Intézetek	Rendszeresített	1148	4364	966	6478
	Tényleges	938	4155	1121	6214
	Eltérés	-210	-209	155	-264
KFT-k	Rendszeresített	135	630	0	765
	Tényleges	90	472	0	562
	Eltérés	-45	-158	0	-203
Mindösszesen	Rendszeresített	1283	4994	966	7243
	Tényleges	1028	4627	1121	6776
	Eltérés	-255	-367	155	-467
FELTÖLTÖTTSÉG					93,6 %

FELVÉTELEK ÉS TÁVOZÁSOK ÖSSZEHAONLÍTÓ TÁBLÁZATA

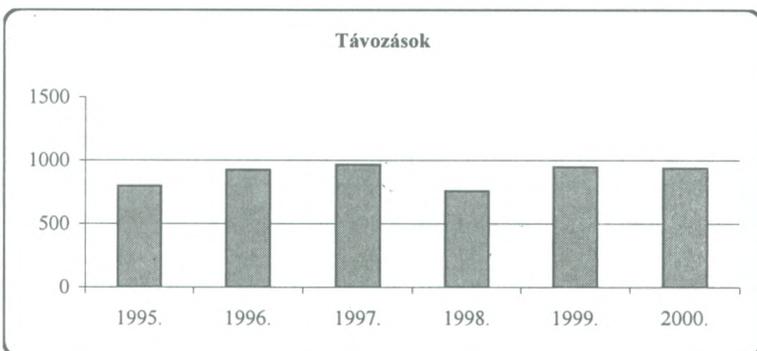
<i>Felvételek</i>				
	Tiszt	Tiszthelyettes	Közalkalmazott	Összesen
Felvétel 2000.	24	601	234	859

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Felvétel 1995-2000.	677	1120	840	789	708	859

<i>Távozások</i>				
	Tiszt	Tiszthelyettes	Közalkalmazott	Összesen
Távozás 2000.	93	632	213	938

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Távozás 1995-2000.	798	924	965	758	947	938

ÚJ FELSZERELŐK 2000-ben				
Intézetek, intézmények (fő)				
	Férfi	Nő	Összesen	%
Tiszt	17	4	21	2,55
Zászlós	4	0	4	0,49
Tiszthelyettes	476	87	563	68,49
Közalkalmazott	76	158	234	28,47
Összesen	573	249	822	100
Gazdasági társaságok (fő)				
	Férfi	Nő	Összesen	%
Tiszt	1	2	3	8,1
Zászlós	0	0	0	0,0
Tiszthelyettes	26	8	34	91,9
Közalkalmazott	0	0	0	0,0
Összesen	27	10	37	100

95,7%

4,3%

ÚJ FELSZERELŐK MINDÖSSZESEN 2000-ben (fő)				
	Férfi	Nő	Összesen	%
Tiszt	18	6	24	2,8
Zászlós	4	0	4	0,5
Tiszthelyettes	502	95	597	69,5
Közalkalmazott	76	158	234	27,2
Mindösszesen	600	259	859	100

100%

TESTÜLETTŐL TÁVOZÓK JOGCÍM SZERINTI MEGOSZLÁSA 2000-ben (fő)					
	Tiszt	Zászlós, tiszthelyettes	Közal- kalmazott	Összesen	%
Elhunyt	2	6	0	8	0,85
Más fegyveres szervhez áthelyezve	0	2	0	2	0,21
Nyugállományba helyezve felső korhatárral	1	1	0	2	0,21
Nyugállományba helyezve egészségügyi okok miatt	13	170	0	183	19,49
Nyugállományba helyezve közös megegyezéssel	22	59	3	84	8,95
Nyugállományba helyezve átszervezőkor létszámfelettivé válás miatt	13	2	0	15	1,60
Nyugállományba helyezve megfelelő foglalkoztatási lehetőség hiányában	0	0	0	0	0,00
Nyugállományba helyezve lemondás miatt	0	0	0	0	0,00
Szolgálati viszonya megszűnt próbaszolgálatból	11	190	0	201	21,41
Szolgálati viszonya megszűnt egészségügyi okból alk. miatt	7	50	0	57	6,07
Szolgálati viszonya megszűnt átszervezőkor létszámfelettivé válás miatt	4	1	0	5	0,53
Szolgálati viszonya megszűnt felmentéssel	1	1	0	2	0,21
Szolgálati viszonya megszűnt képz. köv. nem teljesítése miatt	0	1	0	1	0,11
Szolgálati viszonya megszűnt választás miatt	1	0	0	1	0,11
Szolgálati viszonya megszűnt közös megegyezéssel	15	101	0	116	12,35
Szolgálati viszonya megszűnt lemondás miatt	3	45	0	48	5,11
Szolgálati viszonya megszűnt lefokozás miatt	0	2	0	2	0,21
Méltatlanná válás miatt	0	1	0	1	0,11
Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt	0	0	210	210	22,36
Összesen	93	632	213	938	100,0

TESTÜLETTŐL TÁVOZÓK JOGCÍM SZERINTI MEGOSZLÁSA						
	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Elhunyt	12	17	6	14	4	8
Más fegyveres szervhez áthelyezve	15	25	41	51	27	2
Nyugállományba helyezve felső korhatárral	31	34	11	4	4	2
Nyugállományba helyezve egészségügyi okok miatt	170	213	178	110	207	183
Nyugállományba helyezve közös megegyezéssel	75	160	251	180	144	84
Nyugállományba helyezve átszervezéskor létszámfelettivé válás miatt	26	14	2	1	13	15
Nyugállományba helyezve megfelelő foglalkoztatási lehetőség hiányában	0	0	16	9	2	0
Nyugállományba helyezve lemondás miatt	2	1	2	2	1	0
Szolgálati viszonya megszűnt próbaszolgálatból	70	80	116	99	88	201
Szolgálati viszonya megszűnt egészségügyi okból alk. miatt	13	6	3	4	40	57
Szolgálati viszonya megszűnt átszervezéskor létszámfelettivé válás miatt	1	1	0	1	1	5
Szolgálati viszonya megszűnt felmentéssel	0	0	0	0	0	2
Szolgálati viszonya megszűnt képzési követelmény nem teljesítése miatt	0	0	0	1	11	1
Szolgálati viszonya megszűnt választás miatt	0	0	0	0	0	1
Szolgálati viszonya megszűnt közös megegyezéssel	129	117	121	73	115	116
Szolgálati viszonya megszűnt lemondás miatt	77	83	57	62	60	48
Szolgálati viszonya megszűnt lefokozás miatt	0	1	0	1	4	2
Méltatlanná válás miatt	20	8	6	6	6	1
Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt	157	164	155	140	220	210
Összesen	798	924	965	758	947	938

**BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI DOLGOZÓK ÉLETKOR SZERINTI
MEGOSZLÁSA**

2000. december 31.

	25 év alatt	26-30 év között	31-40 év között	41-50 év között	51-55 év között	55 év felett	Össze n	%
Tiszt	67	126	386	362	82	5	1028	15,2
Zászlós, tiszthelyett	1229	1041	1715	628	12	2	4627	68,3
Közalkalmazott	142	113	209	371	175	111	1121	16,5
ÖSSZESEN	1438	1280	2310	1361	269	118	6776	100
%	21,2	18,9	34,1	20,1	4,0	1,7		

FOGVATARTOTTAK LÉTSZÁMA						
	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	dec.31.	dec.31.	dec.31.	dec.31.	dec.31.	dec.31.
Előzetesen letartóztatott	3183	3455	3660	3909	4114	4105
Elítélt	9828	8986	9408	10171	10800	11201
Kényszergyógykezelt	128	147	165	173	181	173
Elzárásra beutalt	215	174	172	113	15	60
Összesen	12454	12762	13405	14366	15110	15539
Változás az előző évhez képest %-ban	-5,3%	2,5%	5,0%	7,2%	5,2%	2,7%

TELÍTETTSÉG		
	%	fő
Büntetés-végrehajtási intézetek összbefogadó képessége		10249
Fogvatartottak létszáma 2000.december 31.		15539
TELÍTETTSÉG 2000.december 31-én %-ban	152	
Fogvatartottak átlagos létszáma 2000-ben.		15659
ÁTLAGTELÍTETTSÉG 2000-ben %-ban	156	

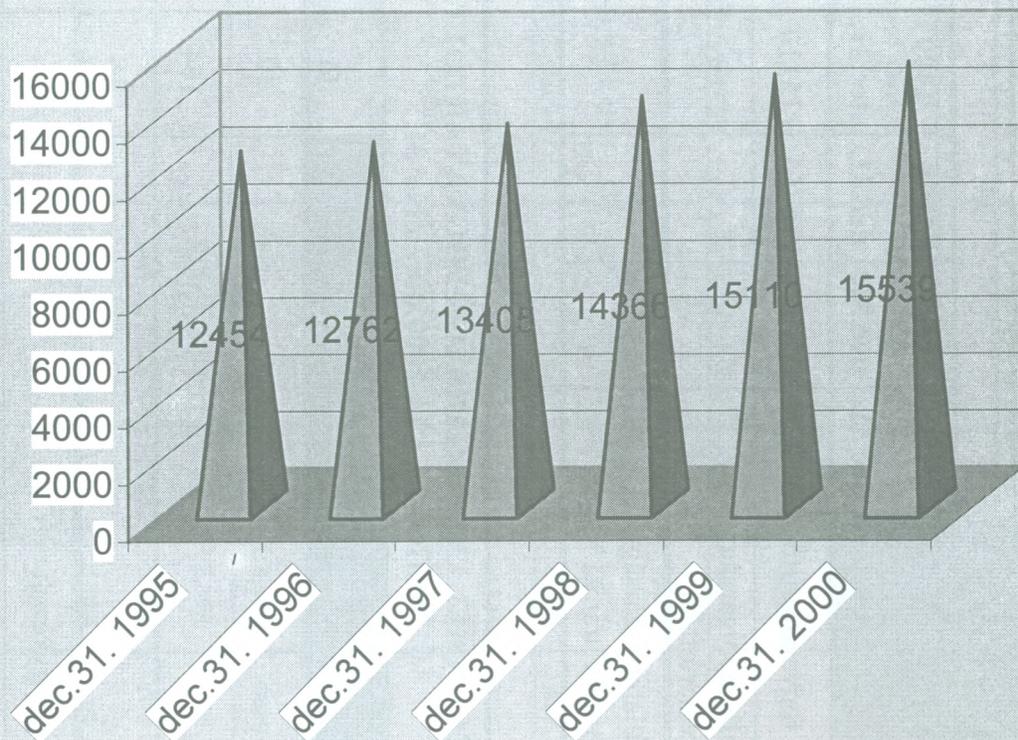
ELŐZETESEN LETARTOZTATOTTAK ÖSSZLÉTSZÁMA 2000. december 31.

	Elsőfokú ítéletig				Nem jogerősen elítéltek				fő %	
	Felnőtt korú		Fiatal korú		Felnőtt korú		Fiatal korú			
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő		
Köztörvényes	2755	191	122	11	929	63	32	2	4105	100
Állam elleni	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~
Összesen	2755	191	122	11	929	63	32	2	4105	100

ELŐZETESEN LETARTOZTATOTTAK MEGOSZLÁSA A FOGVATARTÁS TARTAMA SZERINT 2000.december 31.

Tartam	Elsőfokú ítéletig		Nem jogerősen elítéltek		fő %	
	Felnőtt korú	Fiatal korú	Felnőtt korú	Fiatal korú		
3 hó-ig	771	27	159	7	964	23
3 hó- 6 hó	715	34	103	1	853	21
6 hó - 9 hó	554	24	150	5	733	17
9 hó - 1 év	377	24	151	4	556	14
1 év - 1,5 év	326	17	199	13	555	14
1,5 év - 2 év	127	1	119	1	248	6
2 év felett	76	6	111	3	196	5
Összesen	2946	133	992	34	4105	100

Fogvatartottak összlétszáma

	IDEGEN ÁLLAMPOLGÁRSÁGÚ FOGVATARTOTTAK LÉTSZÁMA				
	év				
	1996 dec.31.	1997 dec.31.	1998 dec.31.	1999 dec.31.	2000 dec.31.
Összes fogvatartott/fő	12763	13405	14366	15110	15539
Idegen állampolgárságú fogvatartott/fő	593	638	623	729	807
Idegen állampolgárságú fogvatartottak aránya %	4,6	4,7	4,3	4,8	5,2

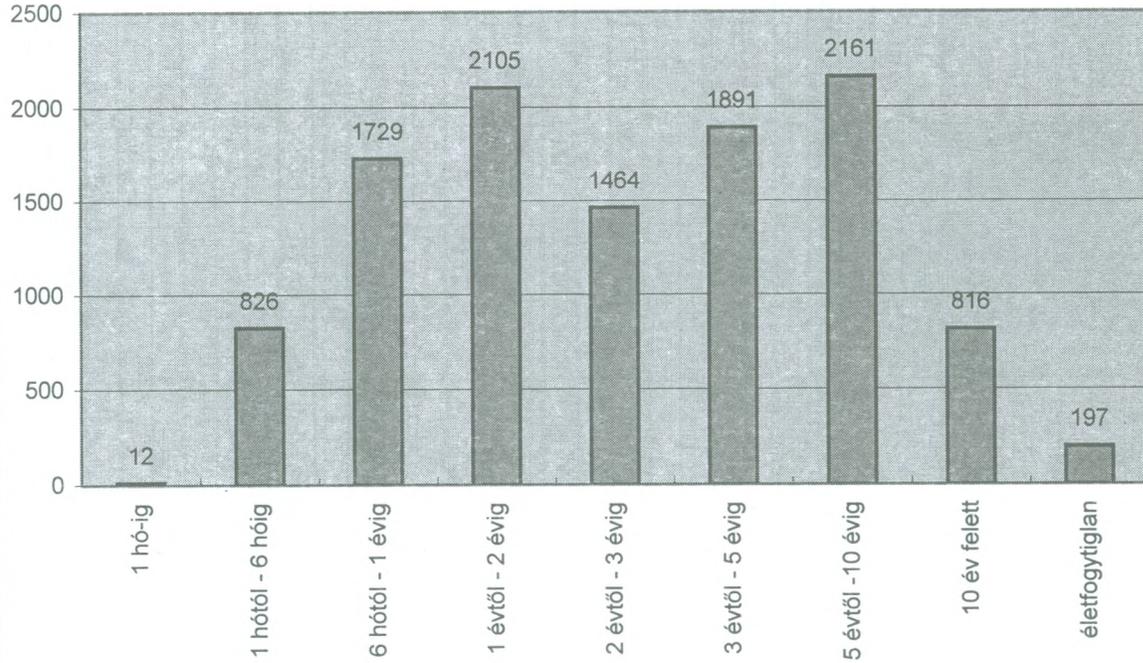
IDEGEN ÁLLAMPOLGÁRSÁGÚ FOGVATARTOTTAK MEGOSZLÁSA 2000.december 31.		
	fő	%
Fegyház	80	10
Börtön	164	20
Fogház	18	2
Kényszergyógykezelt	3	1
Előzetesen letartóztatott	542	67
ÖSSZESEN:	807	100

A fogvatartottak iskolai végzettség szerinti megoszlása 2000. 01. 01- 12. 31- ig

ISKOLA	Férfi		Nő		Összesen	
	fő	%-ban	fő	%-ban	fő	%-ban
Analfabéta	173	1,19%	51	5,23%	224	1,44%
Általános iskola 1. Osztály	20	0,14%	10	1,02%	30	0,19%
Általános iskola 2. Osztály	83	0,57%	21	2,15%	104	0,67%
Általános iskola 3. Osztály	116	0,80%	21	2,15%	137	0,88%
Általános iskola 4. Osztály	246	1,69%	52	5,33%	298	1,92%
Általános iskola 5. Osztály	255	1,75%	32	3,28%	287	1,85%
Általános iskola 6. Osztály	605	4,15%	62	6,35%	667	4,29%
Általános iskola 7. Osztály	615	4,22%	42	4,30%	657	4,23%
Általános iskola 8. Osztály	7388	50,73%	452	46,31%	7840	50,45%
Általános iskola 9. Osztály	6	0,04%	2	0,20%	8	0,05%
Általános iskola 10. Osztály	43	0,30%	9	0,92%	52	0,33%
Gyógypedagógiai Intézmény	56	0,38%	5	0,51%	61	0,39%
Ipari iskola	3547	24,36%	82	8,40%	3629	23,35%
Középiskola	813	5,58%	72	7,38%	885	5,70%
Technikum	345	2,37%	32	3,28%	377	2,43%
Középiskola+ipari iskola	15	0,10%	1	0,10%	16	0,10%
Főiskola	150	1,03%	20	2,05%	170	1,09%
Egyetem	87	0,60%	10	1,02%	97	0,62%
ÖSSZESEN:	14563	100,00%	976	100,00%	15539	100,00%

ELÍTÉLTEK ELŐÉLETE 2000.december 31.			
	Életkor	Összesen	%
I. Első büntényes	14-17 évig	34	
	18-24 évig	1539	
	25-29 évig	1213	
	30-39 évig	1432	
	40-49 évig	880	
	50-59 évig	273	
	60 évnél idősebb	92	
Összesen I.		5463	49,0%
II. Visszaeső, különös visszaeső	14-17 évig	2	
	18-24 évig	552	
	25-29 évig	786	
	30-39 évig	892	
	40-49 évig	474	
	50-59 évig	104	
	60 évnél idősebb	28	
Összesen II.		2838	25,0%
III. Többszörös visszaeső	14-17 évig	0	
	18-24 évig	158	
	25-29 évig	613	
	30-39 évig	1310	
	40-49 évig	643	
	50-59 évig	150	
	60 évnél idősebb	26	
Összesen III.		2900	26,0%
Mindösszesen:		11201	100,0%

Élítéltek ítéletidő szerinti megoszlása 2000. december 31-én.

A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁST ENGEDÉLLEL ELHAGYÓK			
	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Büntetésfélbeszakítás összesen	1 279 fő	1 132 fő	147 fő
Ebből miniszteri hatáskörben:	41 fő	38 fő	3 fő
Orsz. parancsnoki hatáskörben:	187 fő	181 fő	6 fő
Intézet parancsnoki hatáskörben:	1 051 fő	913 fő	138 fő
EVSZ. alá soroltak eltávozása			2 542 eset
Egyéb rövid tartamú eltávozás			1 008 eset
Kimaradás			233 eset
Súlyos beteg hozzátartozó meglátogatása, hozzátartozó temetésén való részvétel			152 eset
Összesen:			3 935 eset
Mindösszesen:			4 082 eset

ENYHÉBB VÉGREHAJTÁSI SZABÁLYOK KÖZÉ HELYEZÉS			
	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Börtön	110 fő	5 fő	79 fő
Fk. Börtön	3 fő	~	1 fő
Fogház	29 fő	3 fő	29 fő
Fk. fogház	~	~	~
Összesen:	142 fő	8 fő	109 fő

SÚLYOSABB FOKOZATBA HELYEZÉS			
	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Fegyház	~	~	~
Börtön	22 fő	~	24 fő
Fk. Börtön	fő	~	~
Fogház	9 fő	4 fő	4 fő
Fk. Fogház	1 fő	~	1 fő
Összesen:	32 fő	4 fő	29 fő
ENYHÉBB FOKOZATBA HELYEZÉS			
	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Fegyház	77 fő	4 fő	58 fő
Börtön	205 fő	~	201 fő
Fk. Börtön	6 fő	~	6 fő
Fogház	~	~	~
Fk. Fogház	~	~	~
Összesen:	288 fő	4 fő	265 fő

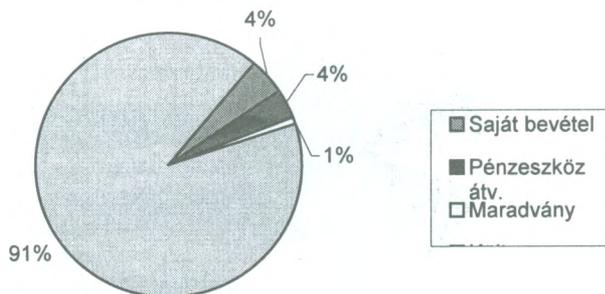
* a táblázat a folyamatban lévő ügyeket is tartalmazza!

FENYÍTÉSEK	1999	2000
Fenyítések bv. jogcím szerint	eset	
Előzetesen letartóztatott és nem jogerős elítélt	2026	1953
Fogház fokozatú felnőtt és fiatalos elítélt	452	495
Börtön fokozatú felnőtt és fiatalos elítélt	3509	3642
Fegyház fokozatú felnőtt elítélt	2294	2097
Elzárásos	21	36
Összesen:	8302	8223
Fenyítési formák szerint	eset	
Feddés	4833	4861
Saját célra fordítható pénzösszeg csökkentése	1457	1292
Magánelzárás	2012	2070
Összesen:	8302	8223
JUTALMAZÁSOK	1999	2000
Jutalmazások bv. jogcím szerint	eset	
Előzetesen letartóztatott és nem jogerős elítélt	2393	2536
Fogház fokozatú felnőtt és fiatalos elítélt	2245	2482
Börtön fokozatú felnőtt és fiatalos elítélt	18421	19278
Fegyház fokozatú felnőtt elítélt	8255	8440
Összesen:	31314	32736
Jutalmazási formák szerint	eset	
Dicséret	15524	14289
Soron kívüli csomag	890	977
Soron kívüli látogató fogadása, látogatási idő meghosszabbítása	5215	7777
Saját célra fordítható pénzösszeg növelése	6164	6926
Tárgyjutalom	72	79
Pénzjutalom	632	750
Fegyelmi büntetés hátralevő részének elengedése	9	4
Fenyítés törlése	705	710
Rövid tartamú eltávozás	1740	1005
Kimaradás	363	219
Összesen:	31314	32736

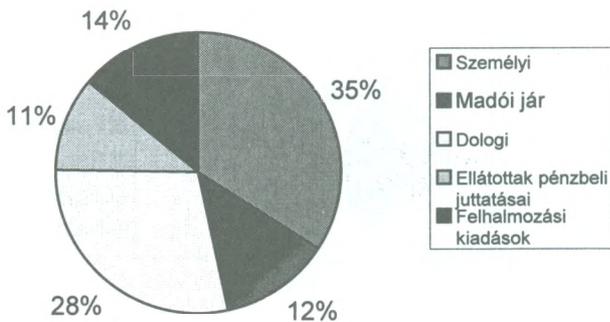
Fogvatartottak által elkövetett súlyosabb események
2000.

Intézet	szökés	szökés előkészítése	szökési kísérlet	zárka torlaszolás	gyűjtogatás	kábítószer	távolléten bes. elkövetése	engedély nélküli eltávozás	öngyilkosság
Állampusztá	4						1		
Nagyfa	3						1		
Baracska	2					1			
Pálhalma	3								
BFB					1		1		1
Fk. Tököl	1	1							
Márianosztra									
Sátoraljaújhely							1		
Sopronkőhida									
Szeged	2								1
Kalocsa									
Vác	1/2								
Fővárosi Bv.						1			
Debrecen							1		1
Esztergom									
Győr			1	1	1				
Gyula									1
Miskolc									2
Pécs	1	1							
Szolnok		1							
Kaposvár								1	
Szekszárd									
Székesfehérvár					1				1
Veszprém		2/4							1
Zalaegerszeg		1							
KEI	1								
Összesen:	18/19	6/8	1/1	1/1	3/3	2/2	5/5	1/1	8/8

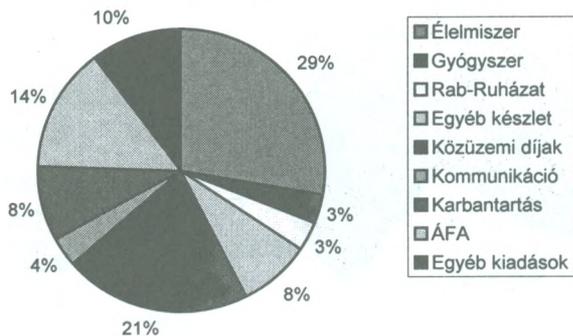
Bevételek megoszlása 2000. évben

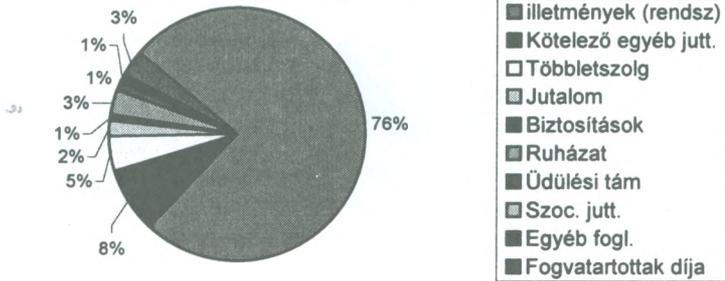
Kiadások megoszlása 2000. évben

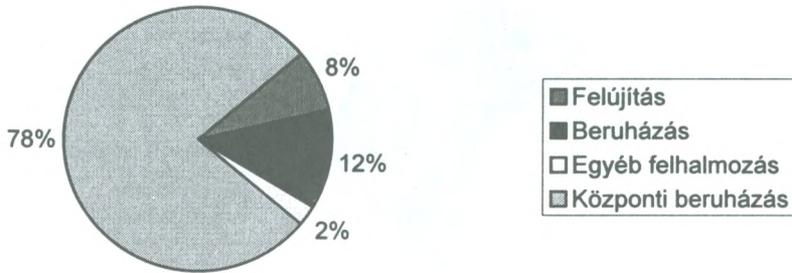
Dologi kiadások megoszlása 2000. évben

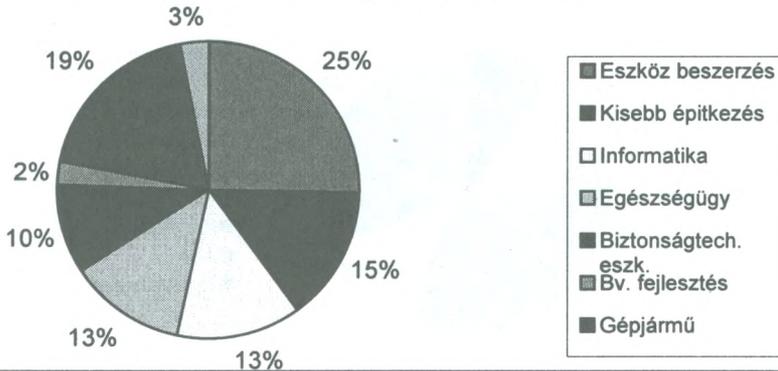
Személyi juttatások megoszlása 2000. évben

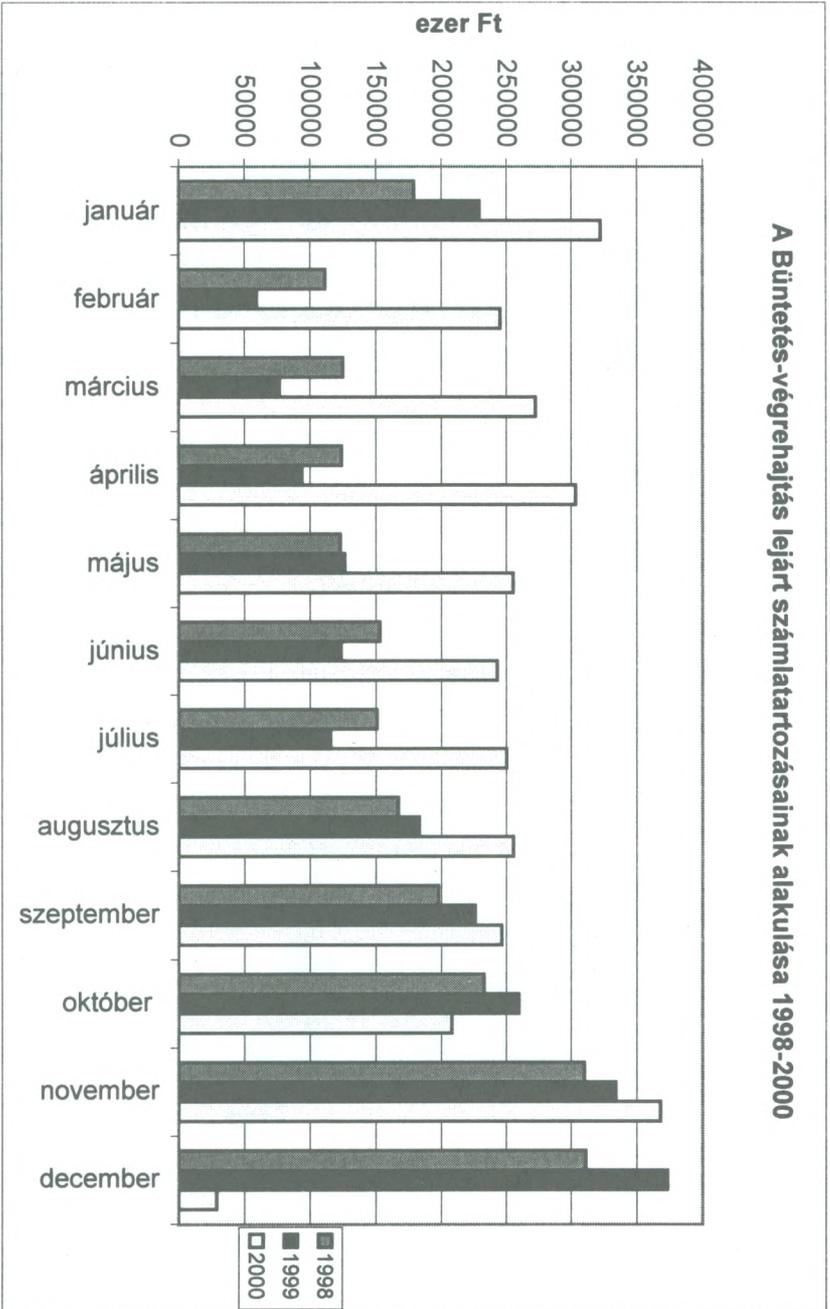
Felhalmozási kiadások megoszlása 2000. évben

Beruházási kiadások megoszlása 2000. évben

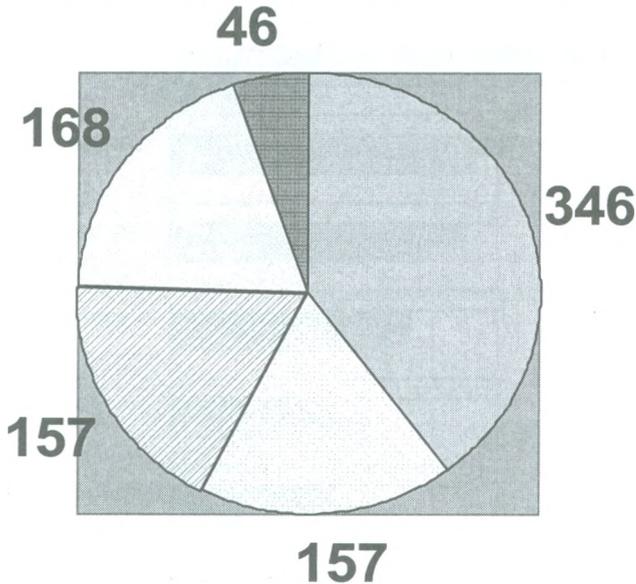
A Büntetés-végrehajtás lejáró számlatarozásainak alakulása 1998-2000

**A Büntetés-végrehajtás országos
parancsnokához érkezett sajtókérelmek**

2000. január - december 31.

összesen beérkezett kérelem: 874 db

- Fogvatartottak nyilatkozatai (346 db kérelem)
- Adott intézetet érintő kérelmek (forgatás, parancsnoki nyilatkozatok 157 db)
- Információgyűjtés, adatok (statisztikák a bv-i szervezetről: 157 db)
- Intézetlátogatási kérelem (168 db)
- Egyéb (46 db)

A Bv-hez érkezett kérelmek

a fogvatartottak sajtónyilatkozataira vonatkozóan

1996 – 2000

<u>1996. év</u>	
Kérelmek száma összesen:	189 eset
- Ebből engedélyezett:	147 eset
- Elutasított:	42 eset
<u>1997. év</u>	
Kérelmek száma összesen:	402 eset
- Ebből engedélyezett:	187 eset
- Elutasított:	221 eset
<u>1998. év</u> ^{*1}	
Kérelmek száma összesen:	650 eset
- Ebből engedélyezett:	552 eset
- Elutasított:	85 eset
<u>1999. év</u>	
Kérelmek száma összesen:	954 eset
- Ebből engedélyezett:	407 eset
- Elutasított:	547 eset
<u>2000. december 31.-ig</u>	
Kérelmek száma összesen:	346 eset
- Ebből engedélyezett:	217 eset
- Elutasított:	129 eset